

ZAKON O JAVNEM POTNIŠKEM PROMETU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Število potnikov, ki uporabljajo javni prevoz v Sloveniji, neprestano pada. Prevladujoča oblika prevoza so osebni avtomobili, s katerimi se opravi 84 odstotkov vseh prevoženih kilometrov in 68 odstotkov potovanj, medtem ko se z javnim prevozom opravi zgolj 4,5 odstotkov potovanj. Razlogi za takšno stanje so različni. Osebni avtomobili so v Sloveniji cenovno dostopni za širšo javnost, občine imajo pri načrtovanju na področju infrastrukture veliko avtonomije, narašča tudi število deljenja prevozov (na primer preko spletne platforme prevozi.org). Povezanost prevoznih storitev po Sloveniji je nezadostno razvito, zlasti je premalo intermodalnih prestopnih točk. Vozni redi med seboj niso usklajeni, čas potovanja z javnim prevozom je nekonkurenčen v primerjavi z zasebnimi vozili, tudi železniške prevozne storitve niso dovolj pogoste. Prav tako ni uveljavljena enotna vozovnica za uporabo več načinov prevoza s strani različnih operaterjev. Veliko prestopnih točk, postaj in postajališč ne zagotavlja varnih in udobnih zbirališč, zadostnih informacij, dostopa in možnosti prestopanja. Vozila, s katerimi se izvaja javni potniški promet, so večinoma zastarela, sistem »Park and Ride« (P+R) pa še ni bil splošno uveljavljen. Vse navedeno onemogoča uveljavitev javnega potniškega prometa kot atraktivne, stroškovno učinkovite in primerljive alternative oblike prevoza.

Področje javnega potniškega prometa v Sloveniji ni enotno urejeno niti ni predvidene posebne strategije njegovega razvoja ali upravljanja. Temeljni pravni akti s tega področja so sicer Zakon o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19), Zakon o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo, 30/18 in 82/21) in Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, o koncesiji te javne službe in o ureditvi sistema enotne vozovnice (Uradni list RS, št. 29/19 in 79/21). Določbe za upravljanje in izvajanje javnega potniškega prometa se torej nahajajo v področni zakonodaji in podzakonskih aktih, pristojnosti pa so nepregledno porazdeljene med državno in lokalno ravni oblasti. Sistem javnega potniškega prometa tudi nima enotnega upravljavca, ki bi področje urejal celovito (od izvajanja strateških usmeritev, spremljanja potreb potnikov, določanja optimalne organizacije prevoza, priprave načrta in obsega financiranja ter ostalo). Kljub poskusom ustanoviti upravljavca javnega potniškega prometa na nacionalni ravni v obliki javne agencije je področje ostalo neurejeno.

Od leta 2007 dalje Ministrstvo za infrastrukturo izvaja projekt Integriranega javnega potniškega prometa, ki naj bi zagotovil pogoje za poenostavitev uporabe javnega prevoza in cenovne dostopnosti storitev javnega potniškega prometa. V okviru projekta so bila pripravljena izhodišča in strokovna podlaga, med drugim je bila uvedena tudi enotna vozovnica za določene skupine (dijaki in študenti). V letu 2019 so bile z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 67/19) uveljavljene posamezne določbe za vzpostavitev integriranega sistema javnega potniškega prometa. Ne glede na to, je za učinkovito in celostno integracijo potrebno celoviteje spremeniti obstoječo zakonodajo, zlasti pa urediti pristojnosti in zakonodajo na nacionalni ravni.

Slovenija se je z namenom urediti področje javnega potniškega prometa (kar je kot cilj postavila tudi v Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu za obdobje do leta 2030) in na podlagi Uredbe (EU) 2017/825 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o vzpostavitvi programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017–2020 ter o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 1305/2013 (UL L št. 129, z dne 19. 5. 2017, stran 1-16) obrnila na Evropsko komisijo. Generalni direktorat za podporo strukturnim reformam (»DG Reform«) je podprl Slovenijo pri izvajanju strukturne reforme izboljšanja javnega potniškega prometa.

Za uresničevanje Strategije razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030 in za izpolnitev Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta za obdobje do leta 2030 je Ministrstvo za infrastrukturo predlagalo izdelavo ustreznega zakonodajnega predloga. Predlog zakona tako predstavlja podlago za optimizacijo organizacije in upravljanja javnega prevoza.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona določa pravni okvir za zagotovitev učinkovitega javnega potniškega prometa v Republiki Sloveniji in povečanje števila potnikov, ki uporabljajo javni prevoz. S tem predlogom se dosedanji, pretežno sektorski pristop za posamezne oblike javnega prevoza nadomešča s celostnim pristopom.

Glavni cilj tega predloga zakona je, da se zlasti posamezna, prej ločeno obravnavana področja uredijo na enoten način in v enem zakonodajnem aktu za več vrst javnega potniškega prometa, vzpostavitev upravljavca za celoten javni potniški promet, vključitev širokega kroga deležnikov v načrtovanje in usklajevanje javnega potniškega prometa, vzpostavitev upravljanja mobilnosti, vodenje evidence podatkov, potrebnih za učinkovito upravljanje javnega potniškega prometa in zmanjšanje potovalnega časa potnikov.

Trenutna ureditev sistema integriranega javnega potniškega prometa ni zadovoljiva. Predlog zakona ta sistem nadgrajuje in zasleduje naslednje cilje:

- dopolnitev sistema enotne vozovnice;
- integracija virov financiranja javnega potniškega prometa;
- uvedba razvejanega omrežja prevoznih storitev z vzpostavitvijo intermodalnih prestopnih točk.

2.2 Načela

Glede na postavljene cilje je pripravo predloga zakona primarno vodilo načelo ureditve javnega potniškega prometa v enotnem zakonodajnem aktu. Posamezna področja, pristojnosti in organizacija javnega potniškega prometa so v slovenski zakonodaji trenutno urejena v številnih pravnih aktih, kar povzroča nepregledno, neučinkovito ureditev javnega prevoza, njegovo težje spreminjanje in prilagajanje potrebam potnikov. Načelo integriranega sistema javnega potniškega prometa kot drugo izhodišče predloga zakona stremi k celostni vzpostavitvi integracije (sistemske, fizične, finančne, informacijske, tarifni, voznoredne in upravljavske). Predlog zakona temelji na načelu vzpostavitve delujočega, učinkovitega in cenovno dostopnega javnega potniškega prometa.

V okviru predloga zakona so uzakonjena načela, na katerih temelji celostni pristop javnega potniškega prometa. Načela se v določeni meri vsebinsko prekrivajo z načeli iz zakonov, ki urejajo cestni in železniški promet, vendar jih predlog zakona še dopolnjuje. Ta načela so:

- načelo enakopravnosti, ki od prevoznika in upravljavca zahteva zagotavljanje storitev pod nediskriminatornimi, vnaprej znanimi in objavljenimi pogoji;
- načelo učinkovite mobilnosti za vse prebivalce na območju Republike Slovenije;
- načelo stalnosti prevoznih storitev, ki zahteva zagotavljanje prevoznih storitev kot javnih dobrin brez prekinitev, redno, točno, skladno z vnaprej določenim voznim redom, ki so vedno na razpolago;
- načelo zagotavljanja sredstev za storitve v javnem potniškem prometu s strani države ali lokalne skupnosti, če se storitve zagotavljajo v javnem interesu in jih ne plačujejo uporabniki v njihovi polni vrednosti. Vse ostale storitve lahko izvajalci zaračunajo glede na načelo ekonomskega poslovanja;

- načelo integrirane ponudbe javnega potniškega prometa;
- načelo zagotavljanja minimalne kakovosti storitev, kot je predpisana z zakonom;
- načelo prilagodljivosti, ki zahteva spremljanje in prilagajanje razvoju in potrebam uporabnikov.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se uveljavlja načelo integrirane ponudbe javnega potniškega prometa, skladno s katerim morajo biti storitve javnega potniškega prometa, ki jih zagotavlja Republika Slovenija kot gospodarsko javno službo, medsebojno povezane v enotno, dopolnjujočo se ponudbo, ki temelji na sistemski, fizični, finančni, informacijski, tarifni, voznoedni in upravljavski integraciji, ter je prilagojena razvoju in potrebam potnikov. Skladno z načelom integrirane ponudbe javnega potniškega prometa, se v zakon delno prenašajo določbe Zakona o prevozih v cestnem prometu, ki urejajo javni prevoz potnikov v cestnem prometu in Zakona o železniškem prometu, ki urejajo javni prevoz potnikov v železniškem prometu.

S predlogom zakona se določa ustanovitev novega upravljavca javnega potniškega prometa, ki je organiziran kot družba z omejeno odgovornostjo, ustanovitelj katere je Republika Slovenija. V predlogu zakona so prav tako podrobno določeni namen in splošne pristojnosti upravljavca javnega potniškega prometa.

Na upravljavca javnega potniškega prometa se s predlogom zakona prenaša vrsta pristojnosti, ki so bile po dosednji zakonodaji v domeni ministrstva, pristojnega za promet. Tako se pristojnost izvajanja postopka dodeljevanja pogodb za izvajanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa prenese na upravljavca javnega potniškega prometa, ki skrbi za pripravo razpisov oziroma vsebine pogodb, izvede postopek oddaje storitev ter sklene pogodbo z izbranim izvajalcem.

Predlog zakona določa ključno vlogo upravljavca javnega potniškega prometa pri načrtovanju in usklajevanju vozniških redov javnega potniškega prometa, dodatno pa upravljavcu javnega potniškega prometa nalaga določitev standardov kakovosti prevoznih storitev.

Nadalje predlog zakona spreminja obstoječi sistem financiranja javnega potniškega prometa na način, da se na enotnem računu zbira in upravlja z vsemi viri financiranja javnega potniškega prometa, ki se za financiranje gospodarske javne službe v državni pristojnosti zagotavljajo na državni in lokalni ravni ter iz zasebnih virov. Integracijo virov financiranja javnega potniškega prometa izvaja upravljavec javnega potniškega prometa.

Iz Uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, o koncesiji te javne službe in o ureditvi sistema enotne vozovnice se prenesejo ključni elementi sistema enotne vozovnice. Pristojnost upravljanja in skrb za razvoj sistema enotne vozovnice se prenese na upravljavca javnega potniškega prometa. Skladno s predlogom zakona se enotna vozovnica izda v imenu in za račun upravljavca javnega potniškega prometa. V okviru sistema enotne vozovnice je predvidena uvedba novih vrst nosilcev vozovnice, kot na primer bančne kartice, zaradi česar je potreben odstop od določb nekaterih drugih zakonov. S predlogom zakona je predvidena tudi možnost širitve sistema enotne vozovnice na druge vrste kolektivnega prevoza potnikov (npr. prevoz z žičnicami) ter na dopolnilne potniške storitve kot so uporaba storitve P+R, izposoja vozil idr.

Predlog zakona je usklajen z zakonodajo s področja prevozov in evropskim pravnim redom.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice na proračun. Potrebna sredstva bo zagotovila Vlada Republike Slovenije s prerazporeditvami, skladno z zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije v letu, ko bodo stroški zaradi potreb izvajanja gospodarske javne službe nastali.

Natančne ocene stroškov, ki bodo nastali z implementacijo predloga Zakona o javnem potniškem prometu v tem trenutku ni mogoče oblikovati, saj bo predmet nadaljnje analize in bo dostopna v kasnejši fazi postopka sprejemanja predloga Zakona o javnem potniškem prometu.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva dodatne porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katerega je bil državni proračun že sprejet, zato v že sprejetem državnem proračunu dodatnih sredstev ni potrebno zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Zvezna Republika Nemčija

V Zvezni Republiki Nemčiji je v obdobju med leti 1960 in 1990 med različnimi operaterji prišlo do intenzivnejšega povezovanja z ustanovitvijo transportnih združenj (t.i. 'Verkehrsverbund'), ki so želela ponuditi enotno mrežo poti, vse načine, vse proge, usklajene vozne rede ter sisteme vozovnic. Zato danes, čeprav je pristojnost za podrobnejšo ureditev javnega prometa prenesena s federalne na raven posamezne zvezne države, obstaja visoka stopnja integriranosti v javnem potniškem prometu.

Zakonodajni okvir ureditve javnega potniškega prometa sestavljata:

- Splošni zakon o železnicah (Allgemeines Eisenbahngesetz (AEG)), ki ureja regionalni in lokalni železniški promet (t.i. 'Schienenpersonennahverkehr'). Ta zakon vzpostavlja splošni okvir za izdajanje licenc, dostop do železniške infrastrukture, uporabnine za dostop, dodelitev kapacitet ter opredeljuje kompetence regulativnega organa;
- Zakon o prevozu potnikov (Personenbeförderungsgesetz (PBefG)), ki ureja lokalni javni cestni potniški promet (t.i. 'Öffentlicher Straßenpersonennahverkehr'). Ta zakon določa splošni okvir za izdajo licenc ter dostop do lokalnega javnega cestnega prometa. Zakon določa tudi, kateri organi lahko delujejo kot organi javnega prevoza ter opredeljuje pogoje za neposredno dodeljevanje pogodb o opravljanju storitev lokalnega javnega prevoza, vključno s stroškovno učinkovitimi storitvami ter občinskim operaterjem, v skladu z določili Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL L 315, 3. 12. 2007, stran 1–13). Organom za lokalni javni prevoz je prepuščena pristojnost za opredelitev interesa za javni prevoz in določanje primerne nabora storitev na podlagi ciljev in načel, ki izhajajo iz lokalnih prometnih zakonov zveznih dežel.

Opravljanje storitev potniškega prometa v Nemčiji je odvisno od dodelitve dovoljenja (s strani regulativnega organa), ki operaterju za določeno obdobje podeljuje ekskluzivno pravico do opravljanja storitev, določenih v prejetem dovoljenju. Vsako prevozniško podjetje deluje v okviru združenja (t.i. 'Verkehrsverbund'), ki določa cene in vrste vozovnic, v omrežju pa mora ponuditi in sprejeti iste vrste vozovnic. Zato znotraj vsakega izmed integriranih združenj javnega prevoza avtobusi, tramvaji in vlaki

brezhibno delujejo po istih tarifnih pravilih.

Upravljaavec javnega potniškega prometa je organiziran v obliki javne družbe ustanovljene z namenom zagotavljanja javnih storitev, ki jih določi nacionalna vlada. Cilji, ki jih upravljavci javnega potniškega prometa zasledujejo so: določitev splošne ravni storitev javnega prevoza in vozovnic, zagotovitev zadostne ponudbe storitev javnega prevoza za prebivalstvo, določitev ravni državnega financiranja in naložb v infrastrukturo. Poleg tega so tudi odgovorni za financiranje storitev javnega prevoza na območju upravljavca ter sprejem odločitev glede storitev javnega prevoza, ki jih je potrebno ponuditi in pod kakšnimi pogoji.

Zvezne države in lokalne oblasti so v prvi vrsti odgovorne za načrtovanje, organizacijo in financiranje mestnega in regionalnega prometa. Zvezna vlada trenutno zveznim deželam zagotavlja več kot devet milijard evrov, da bodo lahko še naprej zagotavljale privlačno paleto storitev javnega prevoza. Financiranje zvezne vlade je še posebej koristno za lokalne potniške železniške storitve, to so hitri tranzit vlaki, lokalni vlaki, regionalni vlaki in regionalni hitri vlaki. S svojim financiranjem zvezna vlada pomaga tudi pri zagotavljanju kakovostnega lokalnega javnega prevoza po vsej Nemčiji. Poleg tega zvezne dežele prejemajo nadomestila za izboljšanje prevoza na ravni lokalnih oblasti (lokalni javni prevoz in gradnja cest), ki se lahko uporabijo za sorazmerno financiranje lokalne železniške infrastrukture v strnjениh naseljih.

Republika Francija

Francija javni potniški promet ureja celovito za področje celotne države. Pooblastila, ki se nanašajo na organizacijo prometa, so razdeljena na vseh teritorialnih ravneh in izhajajo iz naslednjih državnih zakonov:

- Zakon o organizaciji notranjega prometa (Loi d'Orientation des Transports Intérieurs, 1982), ki opredeljuje splošno organizacijsko strukturo za sistem javnega prevoza, ki ga vodijo država, lokalne oblasti in njihove javne ustanove;
- Sapinov zakon (1993) in Sapinov zakon II (2017);
- Prometni zakonik (Transport Code, 2010/2015);
- Zakon o usmerjanju mobilnosti (Loi d'orientation des mobilités, 2019).

Prometni zakonik določa, da vsesplošno prometno politiko določajo in jo izvajajo država ter lokalne oblasti kot organi, pooblašteni za organizacijo prevoza. Za cestne storitve pravna ureditev določa možnost opravljanja storitve bodisi pod vodstvom javnega organa, bodisi v okviru družbe, ki je podpisala pogodbo za določeno obdobje z organom organizatorjem (dodelitev javne storitve ali pogodbe o izvedbi javnega naročila).

Organi mestnega prometa (od 1. 1. 2011 jih obstaja 296) lahko obstajajo v različnih pravnih oblikah. V največ primerih gre za medobčinske organe. Organi mestnega prometa so tesno povezani z jasno opredeljenim območjem mestnega prometa. Lokalne oblasti lahko na lastno pobudo ustvarijo mestno prometno območje. Predstavniki lokalne oblasti (prefekt) predlog predloži svetu (t.i. 'Conseil Général'), nato pa formalno odobri oblikovanje območja mestnega prometa. Kadarkoli se ustvari mestno prometno območje, se samodejno ustvari nov organ za urbano območje. V skladu s francosko zakonodajo so organi mestnega prometa organi, pristojni za organiziranje splošnih storitev mestnega javnega prevoza. Prav tako so pooblašteni za organizacijo prevoznih storitev, ki se odzivajo na povpraševanje. V tem smislu organi za mestni promet niso odgovorni za cestni prevoz zunaj svojega mestnega prometnega območja ali železniški promet po nacionalnem železniškem omrežju (za to so zadolženi drugi pristojni organi oziroma upravljavci / regije ali državo).

Najpreprostejša vrsta mestnega prevoza je občina (t.i. 'commune'). V praksi pa se ta struktura uporablja

le za vzpostavitev prometnih omrežij v majhnih urbanih območjih. Občine, ki presegajo določeno število prebivalstva, po navadi združujejo moči v enotni, občni strukturi, ki deluje tudi kot organ za promet.

Upravljalci javnega potniškega prometa imajo tri glavne vire financiranja: prometni davek (t.i. 'Versement Transport'), ki ga plačujejo podjetja s sedežem v določenem območju, prispevek občinskih in okrajnih oblasti ter prevoznine. Nekatere od ključnih nalog upravljavca javnega potniškega prometa so izbira oblike upravljanja (neposredno ali s prenosom), priprava pogodb z operaterji, razvoj javnega prevoza in optimizacija njegovo oskrbe, določanje socialno ugodne cenovne politike, prispevanje k financiranju prevoznih storitev itd.

Republika Italija

V Republiki Italiji vse naloge in funkcije v zvezi z načrtovanjem in dodeljevanjem storitev lokalnega javnega prevoza izvajajo regije in lokalne oblasti, medtem ko je država obdržala nadzor nad finančnim vzdomom. Glede na trenutno razdelitev kompetenc so regije odgovorne za usmerjanje, načrtovanje, programiranje, financiranje in upravljanje, vključno z ugotavljanjem minimalnih ravni storitev, za tiste storitve lokalnega potniškega prometa, ki zahtevajo poenoteno izvedbo na regionalni ravni. Medtem pa za druge storitve podobne kompetence uveljavljajo lokalne oblasti (provincije in občine), v skladu z načeli subsidiarnosti, stroškovne in splošne učinkovitosti, odgovornosti, enotnosti in homogenosti uprave. Regije pripravljajo načrte regionalnega prometa, upoštevajoč načrtovanje s strani lokalnih oblasti na podlagi regionalnih smernic, provincije in metropolitanska mesta pa pripravijo območne načrte, upoštevajoč regionalne smernice.

Zakonodajna ureditev s področja javnega prometa je v Republiki Italiji urejena celovito, vendar v večjem številu zakonov. Regulativni okvir je organiziran v skladu z, med drugim, naslednjimi glavnimi zakoni:

- Zakonodajni odlok št. 422/97 o vzpostavitvi regij kot edinega regulativnega organa na področju javnega prometa, ki mu je mogoče zaupati popolna pooblastila za načrtovanje in finančno odgovornost za kritje stroškov, s podelitvijo in dodelitvijo relevantnih virov, odvisno od programskega dogovora med Ministrstvom za promet in zadevno regijo. V sodelovanju z lokalnimi vladami je naloga regij, da opredelijo optimalna geografska območja, na katerih so organizirane storitve javnega prevoza. Obvezna je popolna ločenost pristojnih oblasti in izvajalcev prevoza;
- 37. člen, Uredbe št. 201/2011, ki določa naloge organa za upravljanje prometa;
- 16. bis člen Uredbe št. 95/2012, skupaj s spremembami preoblikovanega z Zakonom št. 135/2012 in dopoljenega in spremenjenega s prvim odstavkom 1. člena Zakona št. 228/2012, s katerim je bil ustanovljen Nacionalni sklad za državni prispevek k stroškom za lokalni javni promet.

Finančna sredstva Nacionalnega sklada, ki je financiran iz skupnih prihodkov iz trošarin na dizelsko gorivo in bencin, znašajo skoraj 5 milijard evrov, predvidena pa so za posebne namene. Sklad naj bi tudi trajno jamčil financiranje, potrebno za kritje 75 odstotkov potreb sektorja, preostalih 25 odstotkov naj bi bilo kritih iz lastnih sredstev regij ali z deležem iz državnega izravnalnega sklada po zakonu št. 549/1995. Uredba št. 50/2017 (člen 27/2), določa nove kriterije za razdelitev ter kriterije (kot so skupni prihodki od prometa, standardni stroški, opredeljene ravni storitve), na podlagi katerih se dodelijo sredstva iz zadevnega sklada.

Italijanski upravljalci javnega potniškega prometa so v splošnem organizirani kot javni subjekti. Običajno prevzamejo vse funkcije, prenesene na področju lokalnega javnega prevoza, v skladu z regionalnim načrtovanjem in viri, ki jih ima na voljo regija. Nekatere od ključnih nalog upravljavca javnega potniškega prometa so usklajevanje razvojnih strategij sistema mobilnosti, načrtovanje količine in kakovosti storitev za potnike z optimizacijo voznega reda in frekvenc, upravljanje tarifnega sistema, izboljšava kakovosti in

učinkovitosti storitev, poročanje o doseženih naložbenih in upravljavskih rezultatih, spodbujanje stalnega izboljševanja storitve mobilnosti itd.

V Italiji je izvajanje javnega prevoza najpogosteje organizirano preko pogodb s prevozniki po neto principu. Upravljavci javnega potniškega prometa lahko dodelijo izvajanje storitev preko razpisnega postopka ali storitve neposredno dodelijo podjetju (običajno internemu podjetju javnih organov, ki upravljajo storitve). Pogodbe običajno trajajo 7 let.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ima administrativne posledice na področju poslovanja javne uprave. Ko bodo vzpostavljeni vsi elementi pravnega urejanja izvajanja javne službe za javni potniški promet, bo ministrstvo pristopilo k pripravam za izvedbo vseh potrebnih postopkov v skladu s predpisi. Nadalje ima predlog zakona administrativne posledice na področju poslovanja javnih organov in sicer vpliva na dodatno potrebo po kadrih za izvajanje nalog, določenih v predlogu zakona. Vzpostavljena bo nova družba za upravljanje javnega potniškega prometa, v okviru katere se bo zagotovil potreben strokoven kader za prevzem večine sedanjih strokovnih in operativnih nalog ministrstva s področja upravljanja in razvoja javnega potniškega prometa v notranjem prometu. Ministrstvo bo ohranilo strateško načrtovanje na področju javnega potniškega prometa, sprejem okvirnih predpisov in načrtovanje virov financiranja za gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza v cestnem in železniškem prometu ter prevzelo nadzorno funkcijo nad izvajanjem nalog te družbe. Ohranilo bo tudi administrativne pristojnosti ter pristojnosti na področju mednarodnega javnega potniškega prometa. Predviden je prenos kadrov z ministrstva, ki opravljajo naloge na področjih, ki prehajajo v pristojnost družbe za upravljanje javnega potniškega prometa, v okviru ministrstva pa se bo s preostalimi in dodatnimi zaposlitvami zagotovilo opravljanje strateško-nadzornih nalog s področja javnega potniškega prometa, ki ostajajo v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ima določene posledice na obveznosti strank do javne uprave. Upravljanje postopkov dodeljevanja pogodb za izvajanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa, ki je v pristojnosti države (sklenitev pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe), se podeli upravljavcu javnega potniškega prometa, ki skrbi za pripravo razpisov oziroma vsebino pogodb, izvede postopke oddaje storitev ter sklene pogodbo z izbranimi izvajalci. Predlog zakona predvideva tudi prenos večine pristojnosti na področju javnega potniškega prometa iz pristojnosti ministrstva oziroma države na upravljavca ter predvideva prevzem pogodbenih razmerij za opravljanje obvezne gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v cestnem prometu in obvezne gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v železniškem prometu s strani upravljavca javnega potniškega prometa. Upravljavec javnega potniškega prometa lahko na osnovi sklenjene pogodbe in proti ustreznemu plačilu od občin prevzame naloge financiranja ali sofinanciranja mestnega javnega potniškega prometa, če se te vključijo v državni integrirani prometni sistem.

Nova družba za upravljanje javnega potniškega prometa bo sprejemala enostranske strokovne in operativne akte s področja načrtovanja in izvajanja integriranega javnega potniškega prometa, ki bodo zavezovali prevoznike in potnike, prav tako pa tudi enostranske akte, ki bodo narekovali strokovna izhodišča za načrtovanje in opremljenost infrastrukture za potnike ter dopolnilne potniške storitve, da se bo zagotovil usklajen razvoj infrastrukture z načrtovanim potekom linij in uvedba novih linij in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve v primeru načrtovanja novih generatorjev prometa. Nova družba za upravljanje javnega potniškega prometa bo tudi edina pooblaščenca za sklepanje pogodb z občinami in drugimi sofinancerji gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza, ki je v pristojnosti države.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

S predlogom zakona se pričakuje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v Republiki Sloveniji, kar bo pozitivno vplivalo na podnebne spremembe. Z usklajevanjem avtobusnih linij in vlakovnih poti ter pripravo enotnega in usklajenega voznega reda javnega potniškega prometa se bo izboljšala ponudba javnega potniškega prometa. S tem se bo prispevalo k zmanjšanju negativnih učinkov prometa na okolje, saj se bo povečalo število uporabnikov javnega potniškega prometa, posledično se bo zmanjšala potreba po uporabi osebnih avtomobilov, kar prispeva k boljšemu javnemu zdravju. V okviru strateškega razvoja javnega potniškega prometa bodo vključene zahteve glede zagotavljanja storitev javnega potniškega prometa z bolj trajnostnimi vozili, ki uporabljajo alternativne vire goriv. Starost voznega parka se bo vključila kot pomemben kriterij pri ocenjevanju ponudb v postopku dodelitve novih pogodb za opravljanje gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v cestnem prometu. V okviru železniškega prevoznika poteka prenova voznega parka, ki se bo zaključila leta 2022. Po prevzemu vseh novih vozil bo v železniškem voznem parku prevladovala električna vleka.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Pričakuje se pozitiven vpliv zakona na gospodarstvo zaradi predvidenega enotnega organizacijskega upravljanja obeh sistemov prometa, ki omogoča usklajevanje avtobusnih linij in vlakovnih poti, pripravo enotnega in usklajenega voznega reda ter poenotenje sistema financiranja in poročanja o opravljenih storitvah. Storitve medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v cestnem in železniškem prometu bodo povezane v enotno ponudbo za potnika, ki temelji na sistemski, fizični, finančni, informacijski, tarifni, vozno-redni in upravljavski integraciji, ter je prilagojena razvoju in potrebam potnikov. Na takšen način se bo zagotovil usklajen in povezan razvoj javnega potniškega prometa, ki se medsebojno dopolnjuje, prav tako pa tudi združitve nekaterih nalog prevoznikov v okviru upravljavca javnega potniškega prometa, s čimer se bo dosegla tudi optimizacija stroškov izvajanja gospodarske javne službe medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v cestnem in železniškem prometu. Predlog zakona z novim sistemom uvaja rešitve, s katerimi se zagotavlja bolj privlačna ponudba javnega potniškega prometa, v sistem so z vpeljavo posvetovalnega mehanizma vključeni tudi občine in drugi deležniki, zato bodo potrebe potrošnikov po prevozih ustrezneje upoštevane, zlasti na geografsko slabše dostopnih območjih. Potrošniki in gospodinjstva bodo posledično z racionalnejšo rabo osebnih avtomobilov ustvarili določene prihranke.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Pričakuje se, da bo imel predlog zakona pozitiven vpliv na socialnem področju. Predlog zakona krepi socialne vidike s pristopom k sistemu enotne vozovnice in enakovredni tarifni obravnavi uporabnikov javnega potniškega prometa. Predlog zakona prav tako izpostavlja centralizirano načrtovanje voznih redov s katerim se omogoča učinkovitejše zadovoljevanje potreb uporabnikov javnega potniškega prometa in informacijo o enotnem voznem redu na enem mestu, ki bo potnikom omogočala celovito načrtovanje potovalne poti.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

V okviru predloga zakona je predvideno, da bo družba za upravljanje javnega potniškega prometa sprejela enostranske akte, ki bodo narekovali strokovna izhodišča za načrtovanje in opremljenost infrastrukture za potnike in dopolnilne potniške storitve – ko bodo sprejeta, jih bo potrebno ustrezno upoštevati.

Prav tako je predvideno, da bo upravljavec kot enostranski akt sprejel standard dostopnosti do storitev javnega potniškega prometa, ki bo predstavljal osnovo za načrtovanje voznih redov prevoznikov, ter smernice za usklajevanje voznih redov prevoznikov – to bo vplivalo na načrtovanje operativnih voznih

redov po preteku prehodnih rokov.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo, ki bo v okviru svojih pristojnosti tudi spremljalo izvajanje sprejetega zakona in podzakonskih predpisov. Predlog zakona bo namenjen širši in strokovni javnosti.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri pripravi predpisa je sodeloval [●] v okviru projekta Izboljšanje organizacije in upravljanja javnega potniškega prometa ter infrastrukture za alternativna goriva v Sloveniji, ki ga financira EU.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil pripravljen skladno z načeli sodelovanja javnosti, ki je bila vključena v pripravo predpisa že v njegovi najzgodnejši fazi in kasneje v vseh ključnih fazah nastanka oziroma oblikovanja predpisa.

Prvo delavnico za pripravo zakona je organiziralo Ministrstvo za infrastrukturo dne 20. 5. 2021. Delavnica je bila izvedena preko videoklica in je bila namenjena pripravi koncepta zakona oziroma predstavitvi izhodišč, prejemu uvodnih komentarjev in pripomb nosilcev interesov. Udeleženci iz vrst strokovne javnosti, resorjev in nevladnih organizacij so podali predloge za vsebino in izhodišča zakona. Prav tako so imeli možnost, da dodatne pripombe oziroma podajo pisno do dne 23. 5. 2021.

Sledila je obravnava vsebinskih predlogov zakona [●]. Podrobnejši koncept je bil predstavljen [●].

Zakon je bil pred javno obravnavo poslan v pripombe [●] in v interno usklajevanje znotraj Ministrstva za infrastrukturo.

Na podlagi vseh teh obravnav je sledila priprava osnutka predpisa, ki je bil posredovan v javno obravnavo dne [●]. Javna obravnava je trajala do [●].

Predpis je bil objavljen na naslednjih spletnih naslovih:

E-demokracija, predlogi predpisov: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov.html>

Na spletnih straneh Ministrstva za infrastrukturo je bila objavljena novica o javni obravnavi zakona s povezavo na spletno stran E-demokracije.

V fazi javne obravnave je podalo pripombe [●] različnih nosilcev interesov in sicer so največ pripomb in predlogov podali: [●].

Ministrstvo za infrastrukturo je pregledalo in obravnavalo vse prejete pripombe in jih pretežno tudi upoštevalo, če le-te niso nasprotovale pravnemu redu Republike Slovenije in EU ter sistemskim rešitvam predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI

PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predpisa so sodelovali tudi družba PricewaterhouseCoopers SVETOVANJE d.o.o., Odvetniška družba Kavčič, Bračun in partnerji, o.p., d.o.o. in Prometni institut Ljubljana d.o.o. Finančna sredstva je zagotovila Evropska komisija – DG REFORM.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Jernej Vrtovec, minister,
- Blaž Košorok, državni sekretar,
- Darko Trajanov, generalni direktor Direktorata za trajnostno mobilnost in prometno politiko,
- Matjaž Vrčko, vodja Sektorja za javni potniški promet,
- [•]

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O JAVNEM POTNIŠKEM PROMETU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

- (1) Ta zakon ureja načrtovanje, razvoj in upravljanje javnega potniškega prometa, način opravljanja prevozov potnikov in potnic (v nadaljnjem besedilu: potnik) v javnem potniškem prometu, financiranje prevoznih storitev javnega potniškega prometa, sistem integriranega javnega potniškega prometa, sistem enotne vozovnice, družbo za upravljanje javnega potniškega prometa ter organe, pristojne za izvajanje in nadzor nad izvajanjem tega zakona.
- (2) Določbe tega zakona ne veljajo za:
 - avtotaksi prevoz;
 - rečni prevoz;
 - prevoz blaga.
- (3) Namen tega zakona je vzpostaviti integriran javni potniški promet in zagotoviti njegovo učinkovito upravljanje in izvajanje.

2. člen (predpisi Evropske unije)

- (1) Ta zakon določa organe in nosilce javnih pooblastil, ki so pristojni za izvajanje upravnih nalog, za izvajanje Uredbe (ES) št. 1370/2007 z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL L št. 315 z dne 3. 12. 2007, str. 1), kakor je bila zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2016/2338 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o spremembi Uredbe (ES) št. 1370/2007 v zvezi z odprtjem trga za notranje storitve železniškega potniškega prevoza (UL L št. 354, z dne 23. 12. 2016, str. 22; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1370/2007/ES).

3. člen (pomen izrazov)

- (1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:
 1. **»enotna vozovnica«** je prevozni dokument, ki ga izda upravljavec javnega potniškega prometa v elektronski ali listni obliki in je lahko prenosljiv (neimenska enotna vozovnica) ali neprenosljiv (imenska enotna vozovnica), s katerim imetnik sklene pogodbo o prevozu;
 2. **»enotni vozni red«** je usklajen vozni red linij javnega potniškega prometa, ki vključuje medkrajevni cestni in železniški linijski prevoz. Za vključitev mestnega prometa v enotni vozni red se odloči lokalna skupnost, skladno z določbami tega zakona o vključitvi v integrirani sistem javnega potniškega prometa;
 3. **»hrbtenično omrežje javnega potniškega prometa«** je omrežje linij tiste vrste prometa v medkrajevnem linijskem prevozu, ki omogoča učinkovit prevoz velike količine potnikov in predstavlja osnovo medkrajevnega linijskega prevoza. Železniški prevoz predstavlja hrbtениčno omrežje javnega potniškega prometa v Sloveniji;
 4. **»infrastruktura za javni potniški promet«** je infrastruktura za potnike in infrastruktura za dopolnilne potniške storitve;

5. »**infrastruktura za potnike**« je infrastruktura, ki je namenjena dostopu potnikov do javnega potniškega prometa in vključuje avtobusne in železniške postaje in postajališča, potniška vozlišča ter opremo, ki je na tem območju namenjena potnikom;
6. »**infrastruktura za dopolnilne potniške storitve**« pomeni infrastrukturo, namenjeno deljeni mobilnosti, sistemu P+R, mikromobilnosti in drugim dopolnilnim potniškim storitvam, in vključuje zlasti parkirno površino in z njo povezano infrastrukturo ter infrastrukturo, namenjeno izposoji vozil;
7. »**integrirani javni potniški promet**« je sistem izvajanja različnih vrst prevoza potnikov v obliki povezanega javnega potniškega prometa, ki temelji na enotnem upravljanju, enotnem financiranju, enotnem informacijskem sistemu, enotni tarifni shemi, enotnem voznem redu in enotni vozovnici;
8. »**izvajalec**« je izvajalec gospodarske javne službe v javnem potniškem prometu;
9. »**javni potniški promet**« je prevoz, ki je pod enakimi pogoji dostopen vsem potnikom ali potnicam prevoznih storitev in se izvaja v komercialne namene;
10. »**linija**« je prevozna povezava začetne, končne in vmesnih postaj ali postajališč iste vrste prevoza v javnem linijskem prometu, določena z relacijo in smerjo vožnje, na kateri se prevažajo potniki po voznem redu in ceni, ki sta vnaprej določena in objavljena;
11. »**medkrajevni linijski prevoz**« je javni prevoz potnikov med dvema ali več kraji in se lahko opravlja kot linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu ter kot prevoz potnikov v notranjem železniškem prometu, vključno z vožnjami vlaka do prve postaje izmenjave vlaka v sosednji državi;
12. »**mednarodna pogodba**« je vsak mednarodni dvostranski ali večstranski sporazum, ki obvezuje Republiko Slovenijo in se nanaša na prevoze v javnem potniškem prometu;
13. »**mestni promet**« pomeni prevozne storitve, katerih glavni namen je zadovoljevanje prevoznih potreb mesta ali urbane aglomeracije, vključno s čezmejno aglomeracijo, in prevoznih potreb med mestom ali urbano aglomeracijo in okoliškimi območji;
14. »**mikromobilnost**« so vse oblike mobilnosti s prevoznimi sredstvi brez motorja ali z lahкими električnimi motornimi vozili, ki jih vozi uporabnik sam (npr. kolesa, električna kolesa, skiroji in električni skiroji, rolke, električni tri- in štirikolesniki, lahki majhni električni avtomobili teže do 500 kg);
15. »**minister**« je minister pristojen za promet;
16. »**ministrstvo**« je ministrstvo pristojno za promet;
17. »**multimodalna povezava**« je prevoz potnikov v javnem potniškem prometu, ki temelji na kombinaciji uporabe različnih vozil ali voznih sredstev različnih vrst prevoza;
18. »**nadgradnja infrastrukture**« pomeni večja dela za spremembo obstoječe infrastrukture, ki izboljšajo njeno splošno delovanje;
19. »**napajalne linije**« so linije medkrajevnega ali mestnega linijskega prevoza, ki omogočajo povezavo gravitacijskih območij s hrbteničnim omrežjem javnega potniškega prometa in katerih vozni red je na prestopnih točkah usklajen s hrbteničnim omrežjem;
20. »**nepredvidljive okoliščine**« so okoliščine, ki jih ni mogoče predvideti ali se jim izogniti in njihovih posledic ni mogoče preprečiti ter povzročijo zamudo ali prekinitev prevozov v javnem potniškem prometu;
21. »**postaja ali postajališče**« je določen prostor za sprejem in odpravo avtobusov ali vlakov, pri čemer ima postaja višji nivo opremljenosti in zaradi večjega števila peronov omogoča hkratni sprejem ali odpravo večjega števila vozil ali voznih sredstev;
22. »**potnik**« je oseba, ki jo prevoznik na podlagi veljavne vozovnice prepelje z vozilom za prevoz potnikov v javnega potniškega prometa;
23. »**potniško vozlišče**« pomeni postajo javnega prevoza ali drugo točko, ki omogoča prestop med vsaj tremi različnimi potovalnimi načini, od katerih se vsaj eden od njih izvaja v obliki rednega javnega prevoza;
24. »**prestopna točka**« pomeni postajo ali postajališče, ki omogoča prestop med prevoznimi sredstvi ali vrstami prevoza;

25. »**prevoznik ali prevoznica**« (v nadaljnjem besedilu: prevoznik) je prevoznik v javnem potniškem prometu, zlasti prevoznik v železniškem prometu in prevoznik v cestnem prometu;
 26. »**prevoznik v cestnem prometu**« je pravna ali fizična oseba, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost, katere glavna dejavnost je izvajanje prevoznih storitev z motornim vozilom za prevoz potnikov ali kombinacijo takih vozil za plačilo in ima za zagotavljanje teh storitev licenco;
 27. »**prevoznik v železniškem prometu**« je pravna ali fizična oseba, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost, katere glavna dejavnost je izvajanje prevoznih storitev prevozov potnikov v železniškem prometu in ima za zagotavljanje teh storitev licenco; pri tem mora ta prevoznik zagotoviti vleko vlakov in ima za zagotavljanje teh storitev veljavno licenco; lahko je to tudi pravna ali fizična oseba, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost, ki zagotavlja le vleko vlakov;
 28. »**prometna operativa**« je spremljanje operativnega izvajanja objavljenega voznega reda in usklajevanje zvez na prestopnih točkah v primeru nepredvidljivih okoliščin ter obveščanje prevoznikov in potnikov o odstopanjih voznega reda;
 29. »**relacija**« je pot med začetno in končno postajo ali postajališčem iste vrste prevoza, določeno v voznem redu;
 30. »**sistem enotne vozovnice**« pomeni sistem izdaje, prodaje in uporabe enotne vozovnice, ki uporabnikom in izvajalcem javnega potniškega prometa omogoča sklenitev pogodbe o prevozu v različnih vrstah prometa;
 31. »**upravljanje potreb javnega potniškega prometa**« pomeni koncept, ki spodbuja javni potniški promet in uravnava povpraševanje po mobilnosti na način, da spreminja potovalne navade potnikov;
 32. »**upravljavec javnega potniškega prometa**« je gospodarska družba kot jo določa 50. člen tega zakona;
 33. »**usklajevanje voznih redov**« je uskladitev voznih redov prevoznikov na način, da se na prestopnih točkah zagotovi možnost prestopanja potnikov na različna vozila ali vozna sredstva znotraj istega ali med različnimi vrstami prevoza;
 34. »**validacija**« pomeni registracijo in preverjanje veljavnosti vsakokratne uporabe vozovnice, ki jo potnik izvede na validacijski napravi pred vstopom v vozilo ali ob vstopu vanj ali pri osebju za spremljavo vlakov, s čimer je sklenjena pogodba o prevozu potnikov za posamezno vožnjo v okviru izbranega itinerarja ali voznega reda, in v skladu s pogoji izdane enotne vozovnice;
 35. »**vozni red**« je načrt, s katerim se določa vrsta prevoza, način prevoza, vrstni red postaj in postajališč, njihova oddaljenost od začetne postaje ali postajališča, čas prihoda, postanka in odhoda na vsako postajo ali postajališče, obdobje, v katerem prevoznik opravlja prevoz na liniji oziroma vlakovni poti, čas veljavnosti in režim obratovanja linije oziroma vlakovne poti;
 36. »**vozni red prevoznika**« je sestavni del enotnega voznega reda in se izvaja na linijah cestnega prometa, na katerih vozi prevoznik skladno s pogodbo z upravljavcem javnega potniškega prometa;
 37. »**vrsta prevoza**« je v javnem linijskem potniškem prometu v Sloveniji avtobusni, železniški ali žičniški prevoz potnikov.
- (2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo enak pomen, kot ga določajo drugi predpisi s področja javnega potniškega prometa, zakon, ki ureja prevoze v cestnem prometu, zakon, ki ureja železniški promet, zakon, ki ureja varnost železniškega prometa, predpisi Evropske unije ali mednarodne pogodbe.

II. TEMELJNA NAČELA

4. člen

(načelo enakopravnosti in učinkovite mobilnosti)

Prevoznik in upravljavec javnega potniškega prometa morata storitve, ki jih ponujata, zagotavljati vsakomur pod enakimi, vnaprej določenimi in objavljenimi pogoji ter na način, da se vsem prebivalcem Republike Slovenije omogoči učinkovito mobilnost v javnem potniškem prometu.

5. člen

(načelo stalnosti prevoznih storitev)

Javne dobrine, ki jih s svojimi storitvami zagotavljata izvajalec in upravljavec javnega potniškega prometa, morajo biti zagotovljene tako, da je zagotovljena stalnost storitev, kar pomeni, da jih tisti, ki jih ponujajo, zagotavljajo brez prekinitev, redno in točno ter so zato skladno z vnaprej določenim voznim redom te vedno na razpolago.

6. člen

(zagotavljanje sredstev za storitve v javnem potniškem prometu)

- (1) Storitve v javnem potniškem prometu, ki se zagotavljajo v javnem interesu in jih ne plačujejo uporabniki v njihovi polni vrednosti, zagotavljata država ali lokalna skupnost s sredstvi iz proračuna in iz drugih virov.
- (2) Druge storitve zaračunavajo izvajalci uporabnikom skladno z načeli ekonomskega poslovanja.

7. člen

(načelo integrirane ponudbe javnega potniškega prometa)

Storitve javnega potniškega prometa, ki jih zagotavlja država v okviru gospodarske javne službe, so povezane v enotno ponudbo, ki temelji na sistemski, fizični, tarifni, upravljavski, informacijski in finančni integraciji, ter je prilagojena razvoju in potrebam potnikov.

8. člen

(načelo zagotavljanja minimalne kakovosti storitev)

Storitve javnega potniškega prometa se zagotavljajo na način, da izpolnjujejo vsaj minimalno kakovost storitev, kot je določena s tem zakonom.

9. člen

(načelo prilagodljivosti)

Zagotavljanje javnih dobrin, ki jih s svojimi storitvami zagotavljata izvajalec in upravljavec javnega potniškega prometa, se mora prilagajati razvoju in potrebam uporabnikov ter preneha, če ni več potrebe za njihovo zagotavljanje, oziroma če se ugotovi, da jih je moč zagotoviti na drug način.

III. NAČRTOVANJE IN RAZVOJ JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

1. Strokovna podpora in sprejem operativnih razvojnih predpisov

10. člen

(pristojnosti na področju načrtovanja javnega potniškega prometa)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa na podlagi nacionalne strategije razvoja javnega potniškega prometa pripravi predlog akcijskega programa ukrepov, h kateremu da soglasje Vlada, in ki se vsako leto na predlog upravljavca javnega potniškega prometa revidira ter potrdi po enakem postopku, in vključuje zlasti:
 - ukrepe za doseganje ciljev in terminski plan aktivnosti;
 - obseg in vir financiranja ukrepov;
 - nosilce ukrepov;
 - načrt in izvajanje spremljanja ukrepov;
 - kazalnike in načrt za spremljanje učinkov izvedenih ukrepov.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa na podlagi nacionalne strategije razvoja javnega potniškega prometa sprejme pravila in standarde za načrtovanje usklajenih in medsebojno povezanih linij oziroma prevoznih storitev različnih vrst prevozov, enotnega voznega reda in drugih elementov za načrtovanje usklajenega in povezanega multimodalnega nacionalnega in lokalnega javnega potniškega prometa.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa pri načrtovanju in razvoju javnega potniškega prometa sodeluje z ministrstvom, drugimi državnimi organi in pravnimi osebami javnega prava ter jim nudi strokovno podporo, zlasti z izvajanjem raziskav, oblikovanjem strokovnih podlag za nacionalno strategijo, drugih dokumentov s področja razvoja javnega potniškega prometa, pripravlja osnutke sprememb ali novih predpisov in drugih pravnih aktov.

2. Načrtovanje in usklajevanje enotnega voznega reda

11. člen

(načrtovanje enotnega voznega reda)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa usklajuje načrtovanje enotnega voznega reda.
- (2) V načrtovanje enotnega voznega reda so obvezno vključeni vsi prevozniki, ki izvajajo obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v medkrajevnem in mestnem linijskem prevozu in upravljavec javne železniške infrastrukture. Prevozniki, ki izvajajo izbirno gospodarsko službo prevoza potnikov v mestnem linijskem prevozu se vključijo v usklajevanje enotnega voznega reda na podlagi pogodbe, ki jo sklene občina z upravljavcem javnega potniškega prometa.
- (3) Načrtovanje enotnega voznega reda temelji na standardu dostopnosti storitev javnega potniškega prometa, ki ga sprejme upravljavec javnega potniškega prometa in ob zagotavljanju usklajenosti z voznim redom omrežja. V standardu dostopnosti storitev javnega potniškega prometa se določi zlasti:
 - število povezav v določenih časovnih obdobjih med posameznimi kraji;
 - hrbtnično omrežje;
 - napajalne linije;
 - glavne prestopne točke;
 - prestopni čas med linijami na glavnih prestopnih točkah znotraj iste vrste prometa in pri multimodalnih povezavah.

12. člen
(usklajevanje enotnega voznega reda)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa oblikuje enotni vozni red in kakršnekoli njegove spremembe v postopku usklajevanja in potrjevanja voznih redov prevoznikov v cestnem prometu ter v postopku usklajevanja z voznim redom omrežja javne železniške infrastrukture, ki je hrbtenično omrežje.
- (2) Železniški promet poteka po vnaprej določenem voznem redu omrežja, ki ga izdelava in uveljavi upravljavec javne železniške infrastrukture skladno z zakonom, ki ureja železniški promet.
- (3) Postopek usklajevanja voznih redov prevoznikov v cestnem prometu in voznega reda omrežja upravljavec javnega potniškega prometa podrobneje uredi v smernicah za usklajevanje voznih redov prevoznikov, voznega reda omrežja in za oblikovanje enotnega voznega reda, h kateremu, da soglasje upravljavec javne železniške infrastrukture. Smernice predpisujejo deležnike, ki sodelujejo v postopkih usklajevanja voznega reda, postopke in roke za izvedbo posameznih postopkov, in so obvezujoče za izvajalce gospodarske javne službe potniškega prometa.
- (4) Potrjene vozne rede prevoznikov upravljavec javnega potniškega prometa vključi v enotni vozni red in ga objavi na enotnem portalu za potnike ter zagotovi, sam ali preko prevoznikov, objavo veljavnih postajnih voznih redov na lokacijah postaj in postajališč, na katerih so z enotnim voznim redom predvideni postanki.

13. člen
(postopek usklajevanja voznih redov prevoznikov)

- (1) Prevozniki v cestnem medkrajevem linijskem prometu na podlagi okvirnega voznega reda, ki je del pogodbe o upravljanju gospodarske javne službe javnega potniškega prometa, sklenjene z upravljavcem javnega potniškega prometa, ter ob upoštevanju smernic iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona in standarda dostopnosti storitev javnega potniškega prometa, pripravijo predlog voznih redov prevoznika oziroma njihovih sprememb in ga posredujejo upravljavcu javnega potniškega prometa v pregled in potrditev. Upravljavec javnega potniškega prometa preveri ali so skladni s standardom dostopnosti storitev javnega potniškega prometa iz drugega odstavka 11. člena tega zakona in obsegom storitev, določenih s pogodbo o opravljanju gospodarske javne službe cestnega javnega potniškega prometa, ter izvede postopek usklajevanja voznih redov prevoznikov na način, z deležniki in v rokih, ki so predpisani s smernicami za usklajevanje voznih redov prevoznikov iz tretjega odstavka 1211. člena. V postopku usklajevanja upravljavec javnega potniškega prometa predlaga usklajevanje posameznih voznih redov prevoznikov, da zagotovi usklajenost linij cestnega javnega potniškega prometa, povezavo hrbteničnega omrežja in napajalnih linij ter usklajeno prestopanje med vozili in voznimi sredstvi na prestopnih točkah.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa potrdi in odobri vozne rede prevoznikov v cestnem prometu, ko so usklajeni z ugotovitvami in dodatnimi zahtevami upravljavca javnega potniškega prometa, podanimi v postopku usklajevanja voznih redov.

3. Upravljanje z nepredvidljivimi okoliščinami

14. člen
(obveščanje in evidenca)

- (1) Prevozniki morajo v najkrajšem času obvestiti upravljavca javnega potniškega prometa o zamudah in nepredvidljivih okoliščinah, ki povzročijo prekinitev ali opustitev prevoza. Voznik

prevoznika mora pri opravljanju prevozov javnega potniškega prometa takoj obvestiti prometno operativno upravljavca javnega potniškega prometa, če med vožnjo nastanejo okoliščine, zaradi katerih bi imel predvidoma več kot 30 minut zamude.

- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotovi, da se o prekinitvi ali opustitvi prevoza obvesti zadevne postaje in postajališča ter javnost po sredstvih javnega obveščanja, kar stori sam ali preko prevoznikov.
- (3) Za namen obveščanja potnikov in prevoznikov upravljavec javnega potniškega prometa, na podlagi podatkov iz prvega odstavka tega člena, vzpostavi, zbira in vzdržuje evidenco.
- (4) Upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi prometno operativno in sprejme smernice ter predloge ukrepov za ravnanje prevoznikov v primeru zamud in nepredvidljivih okoliščin ter prilagoditev voznih redov in linij, vključno z navodili za konkreten primer.

4. Načrtovanje infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve

15. člen

(pristojnosti upravljavca javnega potniškega prometa)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa sodeluje pri načrtovanju infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve, na način, da:
 - oblikuje smernice, v katerih določi standard dostopnosti do omrežja javnega potniškega prometa, ki določa zlasti kriterije in pogoje za načrtovanje lokacije in obsega infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve, lokacije prestopnih točk in potniških vozlišč, standard minimalne opremljenosti infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve ter kriterije za umeščanje infrastrukture za potnike v prostor, ki jih morajo upoštevati upravljavci cestne in železniške infrastrukture ter lokalne skupnosti pri izdelavi prostorskih načrtov;
 - je vključen v postopek sprejema operativnih dokumentov, ki temeljijo na smernicah iz prejšnje alineje, ter je za sprejem teh dokumentov potrebno soglasje upravljavca javne železniške infrastrukture.
- (2) Ministrstvo poda soglasje k smernicam iz 1. točke prvega odstavka tega člena.

5. Posvetovalni mehanizem

16. člen

(posvetovalni odbor)

- (1) Posvetovalni odbor javnega potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: posvetovalni odbor) je posvetovalno telo upravljavca javnega potniškega prometa, ki sodeluje pri načrtovanju, razvoju, strokovni podpori in izvajanju vsebin s področja javnega potniškega prometa.
- (2) Namen posvetovalnega odbora je vključevanje širokega kroga deležnikov in nosilcev različnih interesov v postopek načrtovanja, razvoja in izvajanja javnega potniškega prometa.
- (3) Posvetovalni odbor sestavljajo predstavniki prevoznikov, uporabnikov prevoznih storitev, strokovna javnost in drugi deležniki s področja javnega potniškega prometa. Sestavo in način dela posvetovalnega odbora določi upravljavec javnega potniškega prometa. Člane posvetovalnega odbora imenuje ministrstvo.
- (4) Posvetovalni odbor opravlja zlasti naslednje naloge:
 - obravnava predloge in ukrepe s področja načrtovanja in razvoja javnega potniškega prometa upravljavca javnega potniškega prometa ter glede tega podaja stališča;
 - oblikuje predloge in pobude za sprejem dokumentov ali ukrepov;
 - sprejema nezavezujoča priporočila.
- (5) Posvetovalni odbor vodi upravljavec javnega potniškega prometa in ga skliče po potrebi, vendar najmanj enkrat letno.

6. Upravljanje potreb javnega potniškega prometa

17. člen (centralna baza podatkov)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa za potrebe načrtovanja in spremljanja razvoja javnega potniškega prometa vzpostavi sistem upravljanja potreb javnega potniškega prometa, ki vključuje vodenje in vzdrževanje naslednjih evidenc podatkov:
 - evidenco načinov potovanja oziroma izbire prevoznega sredstva;
 - evidenco načinov dostopa do infrastrukture javnega potniškega prometa;
 - evidenco strukture potnikov.
- (2) Prevozniki, ki izvajajo medkrajevni in mestni linijski prevoz ter organi lokalne skupnosti posredujejo upravljavcu javnega potniškega prometa podatke, ki jih zbirajo v okviru svojih pristojnosti in se nanašajo na področja iz prvega odstavka tega člena.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa opravlja letno analizo podatkov iz prvega odstavka tega člena, ki se vodijo v evidencah, ter spremlja spreminjanje potovalnih navad potnikov. Letno analizo upravljavec javnega potniškega prometa javno objavi na spletnem mestu vsako leto do meseca marca za predhodno leto.
- (4) Upravljavec javnega potniškega prometa natančneje določi podatke in postopek za pridobivanje podatkov iz prvega odstavka tega člena, ki se vodijo v evidencah.

7. Sodelovanje z upravljavcem javne železniške infrastrukture

18. člen (pristojnosti)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa mora v vseh svojih postopkih, ki posegajo v pristojnost upravljavca javne železniške infrastrukture, pridobiti soglasje upravljavca javne železniške infrastrukture oziroma z njim skleniti dogovor o načinu izvedbe teh postopkov.
- (2) Pristojnosti upravljavca javne železniške infrastrukture so:
 - izdelava in uveljavitev voznega reda omrežja;
 - sodelovanje pri načrtovanju enotnega voznega reda;
 - podelitev soglasja k smernicam za usklajevanje voznih redov prevoznikov, voznega reda omrežja in za oblikovanje enotnega voznega reda;
 - določitev potreb po prevozih v postopku za dodelitev izvajanja gospodarske javne službe;
 - usklajevanje daljinarja in voznih redov z dejanskimi potrebami po prevozih;
 - sodelovanje z upravljavcem javnega potniškega prometa pri usklajevanju prestopnih točk železniškega prometa z drugimi vrstami prometa;
 - posredovanje podatkov o realiziranem voznem redu za potrebe celovitosti in pravočasnosti opravljanja dejavnosti železniškega prevoza potnikov;
 - ter druge naloge, ki jih upravljavcu javne železniške infrastrukture podeljuje ta zakon.

IV. ZAGOTAVLJANJE IN IZVAJANJE PREVOZNIH STORITEV JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

1. Splošne določbe

19. člen (predmet)

- (1) Javni potniški promet vključuje opravljanje javnega prevoza potnikov v cestnem prometu, železniškem prometu in žičniškem prometu skladno z določbami tega zakona in zakonov ter podzakonskih aktov, ki urejajo prevoze v cestnem prometu, železniškem prometu in žičniškem prometu.
- (2) Vrste in pogoje za opravljanje posameznih vrst javnega potniškega prometa ter produkte v okviru izvajanja javnega potniškega prometa lahko podrobneje opredeli ministrstvo v podzakonskem predpisu po posvetovanju z upravljavcem javnega potniškega prometa.

20. člen
(skupna pravila izvajanja prevozov)

- (1) Prevoznik mora opravljati prevoze v javnem potniškem prometu v skladu z registriranim voznim redom, cenikom, splošnimi prevoznimi pogoji in pogodbo oziroma aktom o upravljanju javne gospodarske službe.
- (2) Voznik prevoznika mora v mejah razpoložljivih mest v vozilu, skladno s predpisi o prevoznih pogodbah v cestnem prometu, voznim redom in splošnimi prevoznimi pogoji, sprejeti v prevoz vsako osebo in njeno osebno prtljago ter voziti po voznem redu in ustavljati izključno na postajah in postajališčih, ki so določena z voznim redom.
- (3) Za uporabo pripomočkov za premagovanje gibalne in senzorne oviranosti (psi vodniki, drugi psi pomočniki, invalidski vozički, in drugo) prevoznik ne sme zaračunavati dodatnih stroškov.

21. člen
(prekinitev)

- (1) Prevoznik ne sme prekiniti ali opustiti nobenega prevoza, določenega z voznim redom.
- (2) Izjemoma sme biti na posamezni liniji ali delu linije prevoz začasno prekinjen ali opuščen zaradi nepredvidljivih okoliščin, če nastanejo in dokler trajajo nepredvidljive okoliščine.
- (3) Če je prevoznik opustil opravljanje prevoza na posamezni registrirani liniji ali delu linije, katerega izvajanje mu je bilo dodeljeno na podlagi pogodbe oziroma akta o upravljanju javne gospodarske službe, se mu izvajanje za to linijo odvzame in podeli drugemu prevozniku. Šteje se, da je prevoznik opustil opravljanje prevoza na posamezni registrirani liniji ali delu linije, če najmanj dvakrat v koledarskem letu o tem ni obvestil upravljavca javnega potniškega prometa ali pa je brez razlogov po nepredvidenih ali predvidenih dogodkih opustil prevoz na posamezni registrirani liniji ali delu linije. Za enkratno opustitev opravljanja prevoza šteje prva opustitev prevoza na registrirani liniji ali delu linije.

22. člen
(vozovnice)

- (1) Prevozni dokument, ki potniku omogoča uporabo javnega potniškega prometa in nezgodno zavarovanje je vozovnica.
- (2) Potniki, ki uporabljajo javni potniški promet, morajo, razen v primeru posebnega linijskega prevoza, imeti ves čas prevoza pri sebi vozovnico ali drugo sredstvo, s katerim je potnik registriral vožnjo.
- (3) Vozovnica je listna ali elektronska, generična ali imenska. Elektronske vozovnice so zapisane na elektronski kartici ali pametni napravi. Imenska vozovnica vsebuje vsaj ime in priimek uporabnika, EMŠO, podatke o relaciji in podatke o veljavnosti. Elektronska kartica vsebuje vsaj edinstveno enolično številko kartice, ime in priimek uporabnika, uporabnika ter logotip izdajatelja. Upravljavec javnega potniškega prometa predpiše obliko elektronske kartice.
- (4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja davek na dodano vrednost, ob nakupu elektronske vozovnice ni potrebna izdaja računa v papirnati obliki, ampak zadostuje, da je račun prejet in izdan v katerikoli elektronski obliki, in sicer ne glede na to, če se prejemnik računa z uporabo elektronskega računa strinja.

- (5) Kot vozovnica se lahko uvede tudi uporaba bančne kartice, pri čemer pri uporabi bančne kartice v vlogi vozovnice ne velja zahteva po pregledu stranke na podlagi predpisov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter se ne glede na znesek zagotavlja anonimnost imetnika bančne kartice.
- (6) Potnik mora na zahtevo pristojnega inšpektorja predložiti v pregled vozovnico, ali drugo sredstvo, s katerim je registriral vožnjo. Imetnik elektronske vozovnice, ne glede na določbo drugega odstavka tega člena, ni dolžan imeti vozovnice ves čas pri sebi in zadošča, da je elektronska vozovnica zapisana v zalednem sistemu upravljavca javnega potniškega prometa.
- (7) Če potnik uporablja ponarejeno vozovnico ali imensko vozovnico, izdano na drugo ime, se vozovnica ali elektronska kartica, na kateri je zapisana vozovnica, odvzame in prekliče. Vozovnica, zapisana na pametni napravi, se prekliče. Preklicana imenska vozovnica se ne more izdati na isto ime eno leto po datumu zlorabe. Izvedba preklica vozovnice se podrobneje določi v uredbi, ki jo na predlog upravljavca javnega potniškega prometa sprejme ministrstvo.

2. Pravica izvajanja gospodarske javne službe

23. člen (gospodarska javna služba)

- (1) Država zagotavlja javni prevoz, razen javnega linijskega prevoza v mestnem prometu in posebnega linijskega prevoza, kot javno dobrino z gospodarsko javno službo.
- (2) Za izvajanje postopka dodeljevanja pogodb za izvajanje gospodarske javne službe medkrajavnega in mestnega prometa ter železniškega prevoza, ki je sicer v pristojnosti države (v nadaljnjem besedilu: izvajanje gospodarske javne službe), je pooblaščen upravljavec javnega potniškega prometa, ki pogodbe za izvajanje gospodarske javne službe sklepa v imenu in za račun Republike Slovenije.
- (3) Pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe s prevozniki se lahko sklenejo po postopku podelitve koncesij, v okviru postopka ustanovitve javno-zasebnega partnerstva ali po postopkih, ki jih določa Uredba 1370/2007/ES.
- (4) Podrobnosti izbire postopkov za dodelitev izvajanja gospodarske javne službe, postopek razpisov in sklenitve pogodb za izvajanje gospodarske javne službe na podlagi predloga upravljavca javnega potniškega prometa, sprejme Vlada v obliki ustreznega akta glede na izbrano vrsto postopka. Upravljavec javnega potniškega prometa v sodelovanju z upravljavcem javne železniške infrastrukture pred podajo predloga določi potrebe po prevozih. Vlada z aktom določi koncesijska območja, razpisne linije ali obseg prevozov, standard dostopnosti, standard kakovosti, tarifo, način financiranja in druge sestavine akta.
- (5) Upravljavec javnega potniškega prometa ne glede na izbrano obliko dodelitve izvajanja gospodarske javne službe, skrbi za pripravo, izvede postopek oddaje storitev in sklene pogodbo z izbranim izvajalcem ter opravlja nadzor nad izvajanjem pogodb za izvajanje gospodarske javne službe, kar se opredeli v ustreznem aktu iz prejšnjega odstavka.
- (6) V času trajanja pogodb upravljavec javnega potniškega prometa v sodelovanju z upravljavcem javne železniške infrastrukture usklajuje daljinar in vozne rede z dejanskimi potrebami po prevozih, pri čemer upošteva standard dostopnosti storitev javnega potniškega prometa ter druge določbe tega zakona.
- (7) Gospodarska javna služba se izvaja na ozemlju Republike Slovenije, zaradi lokalnih in regionalnih potreb po prevozu pa tudi na čezmejnih ravni, s soglasjem pristojnih organov držav članic, na ozemlju katerih se opravljajo takšni prevozi. Upravljavec javnega potniškega prometa v sodelovanju z upravljavcem javne železniške infrastrukture določi prestopne točke, do katerih se v čezmejnem javnem linijskem potniškem prometu izvaja javna služba.
- (8) Če veljavnost pogodbe za izvajanje gospodarske javne službe poteče pred sklenitvijo nove, se sklene nova pogodba pod enakimi pogoji, kot so bili določeni v prejšnji pogodbi, s prevoznikom, ki je do tedaj izvajal gospodarsko javno službo, vendar največ za dve leti. Če ta prevoznik ne sklene nove pogodbe, se lahko pogodba sklene brez razpisa z drugim

prevoznikom, ki že izvaja gospodarsko javno službo iste vrste. V tem času se mora izvesti javni razpis za podelitev pravice izvajanja javne gospodarske službe.

- (9) V primeru odvzema pravice izvajanja gospodarske javne službe se izjemoma začasno podeli koncesija za opravljanje gospodarske javne službe brez javnega razpisa z drugim prevoznikom, ki že izvajajo gospodarsko javno službo iste vrste, pod enakimi pogoji, kot so bili določeni v prejšnji pogodbi, vendar največ za dve leti. V tem času se mora izvesti javni razpis za podelitev pravice izvajanja javne gospodarske službe.
- (10) Če v primerih iz prejšnjih odstavkov tega člena ne pride do sklenitve nove pogodbe, se z odločbo, ki jo izda ministrstvo, lahko dovoli prevozniku, ki je do tedaj izvajal prevoze na podlagi pogodbe, da te prevoze izvaja še naprej pod istimi pogoji. Izvajanje prevozov na ta način se sme dovoliti le za nujno potrebni čas do podelitve koncesije na podlagi javnega razpisa, vendar največ za dve leti.

24. člen (zagotavljanje podatkov)

- (1) Prevozniki, ki izvajajo prevoze v okviru izvajanja gospodarske javne službe, morajo upravljavcu javnega potniškega prometa posredovati podatke, potrebne za ugotavljanje obsega posameznega vrste prevoza potnikov in upravičenosti dodelitve finančnih nadomestil za opravljanje gospodarske javne službe v javnem potniškem prometu. V ta namen upravljavec javnega potniškega prometa zagotovi in vzpostavi centralno informatizirano bazo navedenih podatkov.
- (2) Seznam podatkov iz prvega odstavka tega člena se podrobneje določi v pravilniku.
- (3) Podatke je treba posredovati v vsebini, obliki, na način in v rokih, ki jih predpiše upravljavec javnega potniškega prometa.

3. Nadzor kakovosti prevoznih storitev

25. člen (določitev standardov kakovosti prevoznih storitev)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa sprejme akt, v katerem določi minimalne standarde kakovosti za storitve, ki se izvajajo v integriranem sistemu javnega potniškega prometa na območju Republike Slovenije ter kazalnike za spremljanje doseganja teh standardov.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa akt javno objavi na svojem spletnem mestu. Tak akt je za prevoznike obvezujoč.

26. člen (spremljanje kakovosti)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa pri vseh prevoznikih, ki opravljajo storitve medkrajevnega javnega linijskega prevoza potnikov v cestnem prometu, železniškega potniškega prometa in drugih prevoznikih v sistemu enotne vozovnice na območju Republike Slovenije spremlja in ocenjuje kakovost opravljenih storitev.
- (2) O stanju kakovosti prevoznih storitev ter potrebnih ukrepih za izboljšanje kakovosti pripravlja upravljavec javnega potniškega prometa letna poročila.
- (3) Letna poročila iz prejšnjega odstavka tega člena morajo biti javno objavljena.

27. člen (sistem nagrajevanja)

- (1) Za gospodarske javne službe upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi in izvaja sistem nagrajevanja.

- (2) Podrobnosti sistema določi upravljavec javnega potniškega prometa v obliki akta, ki ga javno objavi na svoji spletni strani.

28. člen
(sistem sledenja)

- (1) Za spremljanje celovitosti in pravočasnosti izvajanja prevoznih storitev javnega linijskega prevoza potnikov v cestnem prometu upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi in upravlja sistem sledenja vozil v cestnem medkrajevnem linijskem prometu.
- (2) Celovitost in pravočasnost opravljanja dejavnosti železniškega prevoza potnikov upravljavec javnega potniškega prometa izvaja na osnovi podatkov o realiziranem voznem redu, ki jih posreduje upravljavec javne železniške infrastrukture.

V. FINANCIRANJE PREVOZNIH STORITEV JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

29. člen
(pristojnosti)

- (1) Za zagotovitev virov financiranja medkrajevnega linijskega prevoza skrbi upravljavec javnega potniškega prometa.
- (2) Sredstva za opravljanje mestnega linijskega prevoza potnikov se zagotavljajo s prodajo prevoznih storitev in iz proračuna občine. Upravljavec javnega potniškega prometa lahko proti ustreznemu plačilu prevzame naloge financiranja javnega potniškega prometa, ki je v pristojnosti občine, če se občina odloči, da se vključi v državni integrirani prometni sistem.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa mora pred prevzemom nalog iz prejšnjega odstavka tega člena z občino skleniti posebno pogodbo.

30. člen
(podlaga financiranja)

- (1) V pogodbi iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona med upravljavcem javnega potniškega prometa in državo se določijo načini in roki za financiranje.
- (2) Nadzor nad izvajanjem financiranja iz prvega odstavka tega člena ter financiranje na podlagi pogodb o opravljanju gospodarske javne službe, sklenjenih z izvajalci, izvaja ministrstvo.

1. Integracija virov financiranja javnega potniškega prometa

31. člen
(enotni račun)

- (1) Integracijo virov financiranja javnega potniškega prometa izvaja upravljavec javnega potniškega prometa na način, da vire financiranja zbira na enotnem ločenem računu.
- (2) Na enotnem računu se zbira in upravlja z vsemi viri financiranja javnega potniškega prometa, ki se za financiranje gospodarske javne službe v državni pristojnosti zagotavljajo na državni in lokalni ravni ter iz zasebnih virov.
- (3) Sredstva, zbrana na enotnem računu, so namenjena le za poravnavo nadomestila stroškov in spodbud, ter za nadomestila izpada prihodkov, do katerih so na podlagi sklenjenih pogodb o opravljanju gospodarske javne službe upravičeni prevozniki.
- (4) Za sklepanje pogodb z vsemi sofinancerji je pristojen izključno upravljavec javnega potniškega prometa.

32. člen
(načrtovanje)

Upravljavec javnega potniškega prometa mora zagotoviti letno načrtovanje pričakovanih virov financiranja gospodarske javne službe iz državne pristojnosti.

2. Delitev prihodkov od prodaje enotne vozovnice

33. člen (samostojni račun)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi samostojen račun, na katerem zbira vse prihodke iz naslova nakupa enotne vozovnice.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa je odgovoren za razporeditev prihodkov, zbranih na računu iz prejšnjega odstavka tega člena, med upravljavca javnega potniškega prometa, prodajalce enotne vozovnice, prevoznike ter druge udeležence integriranega sistema javnega potniškega prometa.

34. člen (obračun)

- (1) Sredstva, pridobljena s prodajo enotne vozovnice, se namenijo za:
 - kritje stroškov provizije za prodajo enotne vozovnice na podlagi dejanskih stroškov prodajne provizije;
 - kritje stroškov storitve izdaje in poravnave upravljavca javnega potniškega prometa v višini dejanskih stroškov, vendar ne več kot pet odstotkov sredstev, pridobljenih s prodajo enotne vozovnice;
 - kritje stroškov izvajanja prevozov na podlagi pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe;
 - poravnavo pripadajočega deleža cene enotne vozovnice na podlagi uporabe (validacije) enotne vozovnice pri izvajalcih prevoznih in drugih storitev v sistemu integriranega javnega potniškega prometa;
 - kritje stroškov in financiranje razvoja sistemov javnih služb, povezanih z mobilnostjo, in enotne vozovnice;
 - povračilo dejanskih stroškov za reševanje reklamacij, vendar ne več kot pet odstotkov prodajne cene vozovnice s subvencijo brez davka na dodano vrednost.
- (2) Podrobnejša pravila glede mesečnega obračuna delitve prihodkov od prodaje enotne vozovnice določi Vlada z uredbo, na podlagi predloga, ki ga oblikuje upravljavec javnega potniškega prometa.

35. člen (poročevalski sistem)

- (1) Za nadzor nad sredstvi, pridobljenimi na podlagi pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi in zagotovi delovanje poročevalskega sistema.
- (2) Poročevalski sistem mora zagotavljati preglednost razpolaganja s prejetimi viri financiranja in prihodki od prodaje enotne vozovnice, finančnimi prilivi in odlivi ter na pregleden način prikazovati opravljena plačila iz prvega odstavka 34. člena tega zakona.
- (3) Iz poročevalskega sistema morajo biti razvidni vsaj naslednji podatki:
 - prihodki na podlagi sklenjenih pogodb o sofinanciranju;
 - čisti prihodki od prodanih vozovnic;
 - odhodki in stroški, ki predstavljajo osnovo za obračun nadomestil prevoznikov v skladu s sklenjenimi pogodbami za izvajanje gospodarske javne službe, za financiranje katere skrbi upravljavec javnega potniškega prometa; ter

- podatki o opravljenem in načrtovanem številu kilometrov po linijah oziroma vlakovnih poteh.
- (4) Podrobnosti poročanja in poročevalskega sistema določi upravljavec javnega potniškega prometa v pravilniku, ki ga javno objavi.

VI. IZVAJANJE INTEGRIRANEGA SISTEMA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

1. Splošno

36. člen (opredelitev)

Prevoz potnikov v cestnem medkrajevnem linijskem prometu in železniškem javnem potniškem prometu ter mestnem linijskem prometu, če se tako odločijo lokalne skupnosti, so del nacionalnega integriranega javnega potniškega prometa.

37. člen (pristojnost upravljavca javnega potniškega prometa)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa skrbi za izvajanje integriranega potniškega prometa, ki temelji na integriranem načrtovanju potreb po prevoznih storitvah, usklajevanju linij, usklajevanju enotnega voznega reda in njegovem izvajanju.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa organizira in razvija prodajno mrežo za prodajo enotne vozovnice ter zagotavlja reševanje reklamacij in poprodajnih aktivnosti.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotavlja nadzor nad uporabo vozovnic javnega potniškega prometa. V primeru ugotovitve kršitve, kršitelju zaračuna denarno kompenzacijo.
- (4) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotavlja informacijski sistem za potnike v obliki enotne spletne platforme in informacijski sistem za podporo prevoznikom, ki so vključeni v integrirani sistem javnega potniškega prometa in zagotavlja pogoje za vključevanje informacijskih sistemov prevoznikov v enoten informacijski sistem upravljavca javnega potniškega prometa.
- (5) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotavlja klicni center za podporo potnikom in udeležencem v sistemu integrirane storitve javnega potniškega prometa.
- (6) Upravljavec javnega potniškega prometa je pooblaščen za sprejem ustreznih aktov za izvajanje integriranega potniškega prometa ter tehničnih predpisov za delovanje integriranega potniškega prometa, zlasti splošnih pogojev izvajanja prevoznih storitev v sistemu javnega integriranega prometa, ki zavezujejo prevoznike ter splošnih pogojev, ki urejajo pravice in obveznosti potnikov.

38. člen (enotna spletna platforma)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi, vzdržuje in redno posodablja enotno spletno platformo, ki omogoča načrtovanje poti integriranega javnega potniškega prometa v notranjem prometu, dostop do voznih redov, cenikov vozovnic in do prometnih informacij ter o možnostih mikromobilnosti.
- (2) Skladno s prvim odstavkom tega člena morajo biti izvorni podatki v enotni obliki in posredovani na način, ki omogoča združevanje na enotni platformi.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa določi pogoje in zahteve, ki zagotavljajo prejem izvornih podatkov v ustrezni obliki.

39. člen (upravljanje z informacijami)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa, prevozniki ter pogodbeni izvajalci s povezanimi informacijskimi sistemi z informacijskim sistemom upravljavca morajo imeti vzpostavljen sistem informacijske varnosti v skladu z ISO standardom 27001 ter opravljeno oceno učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA).
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotavlja informacijsko podporo za prevoznike, ki se s svojimi sistemi vozovnice vključujejo v sistem enotne vozovnice in z upravljavcem javnega potniškega prometa delijo operativne podatke za izvajanje prevozov in sistema vozovnic.
- (3) Upravljavec javnega potniškega prometa vodi evidence in registre integriranih storitev javnega potniškega prometa, kot so opredeljeni v 46. členu tega zakona.

40. člen
(strokovni nadzor)

Nadzor nad izvajalci storitev v sistemu integriranega javnega potniškega prometa glede namenske, gospodarne in učinkovite rabe javnih sredstev ter pogodbenih obveznosti opravlja upravljavec javnega potniškega prometa.

2. Sistem enotne vozovnice

41. člen
(namen)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa upravlja sistem enotne vozovnice, s katerim se zagotavlja integracija prevoznih storitev na območju Republike Slovenije.
- (2) Integracija prevoznih storitev v okviru sistema enotne vozovnice zajema zlasti:
 - upravljavsko integracijo v smislu določanja enotnega daljinarja (administrativne razdalje), zagotavljanje enotne vozovnice in pravil delovanja prevoznikov ter način uporabe enotne vozovnice;
 - fizično integracijo v smislu zagotavljanja enotnega informacijskega sistema in standarda za povezovanje sistemov prevoznikov v enotni sistem vozovnice;
 - tarifno integracijo v smislu določitve enotnega modela za oblikovanje cene enotne vozovnice na podlagi tarif in cenikov posameznih prevoznih in dopolnilnih storitev;
 - finančno integracijo v smislu združevanja finančnih sredstev za poravnavo integriranih storitev prek poravnalnega sistema enotne vozovnice.

42. člen
(izdaja enotne vozovnice)

- (1) Enotna vozovnica se izda v imenu in za račun upravljavca javnega potniškega prometa.
- (2) Z validacijo enotne vozovnice, ki je časovno in prostorsko veljavna, pri prevozniku, vključenem v sistem enotne vozovnice, je potnik nezgodno zavarovan za prevoz na validiranem delu poti.

43. člen
(udeleženci sistema enotne vozovnice)

- (1) Udeleženci sistema enotne vozovnice so izvajalci gospodarske javne službe ter izvajalci mestnega linijskega prevoza in drugi udeleženci, s katerimi upravljavec javnega potniškega prometa sklene pogodbo o vključitvi v sistem enotne vozovnice. Vsi udeleženci sistema enotne vozovnice so člani poravnalnega sistema enotne vozovnice.
- (2) Uporabo in financiranje uporabe enotne vozovnice za mestni promet na vozilih ali voznih sredstvih medkrajevnega linijskega prometa na območju veljavnosti mestne vozovnice

upravljavec javnega potniškega prometa uredi s prevozniki v pogodbi oziroma z dodatkom k pogodbi o izvajanju gospodarske javne službe v javnem potniškem prometu.

- (3) Ostale oblike javnega potniškega prometa in druge oblike povezanih mobilnosti se lahko v sistem enotne vozovnice vključijo prostovoljno s sklenitvijo pogodbe o vključitvi v sistem enotne vozovnice, ki jo sklenejo z upravljavcem javnega potniškega prometa.
- (4) Občine, katerih mestni javni potniški promet je vključen v sistem enotne vozovnice, se lahko z upravljavcem javnega potniškega prometa dogovorijo o sofinanciranju nižje cene mestne vozovnice, ki se kupi v okviru enotne vozovnice in velja v njihovem mestnem javnem potniškem prometu.
- (5) Upravljavec javnega potniškega prometa s splošnim aktom določi pogoje za vključevanje mestnega javnega potniškega prometa v sistem enotne vozovnice.

44. člen

(standard integriranega potniškega prometa)

- (1) Kot temelj tehnične integracije se določi standard integriranega potniškega prometa.
- (2) V standardu integriranega potniškega prometa je specificiran informacijski sistem enotne vozovnice, določijo se tehnične zahteve in postopki glede opreme upravljavca javnega potniškega prometa in ostalih udeležencev v sistemu integriranega potniškega prometa ter izmenjava podatkov med prevozniki in upravljavcem javnega potniškega prometa, da se zagotovi delovanje sistema enotne vozovnice.
- (3) Standard integriranega potniškega prometa pripravi in nadgrajuje upravljavec javnega potniškega prometa.
- (4) Standard integriranega potniškega prometa in njegove kasnejše spremembe ter dopolnitve sprejme upravljavec javnega potniškega prometa v soglasju z ministrstvom.
- (5) Standard integriranega potniškega prometa lahko omogoča širitev sistema enotne vozovnice tudi na druge oblike javnega prevoza in dopolnilne potniške storitve.
- (6) Upravljavec javnega potniškega prometa opravlja postopek verifikacije IS in opreme, ki jo udeleženci sistema enotne vozovnice uporabljajo v sistemu enotne vozovnice.
- (7) Upravljavec javnega potniškega prometa upravlja, razvija, vzdržuje in nadzoruje informacijsko podporo za sistem enotne vozovnice, ki vključuje tudi informacijsko podporo in vodenje evidenc za subvencioniranje prevoza dijakov in študentov ter ostalih kategorij upravičencev do nižje cene enotne vozovnice.

45. člen

(enotna tarifa za oblikovanje cene enotne vozovnice)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa pripravlja strokovne podlage za cenovno politiko.
- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa vodi enotni daljinar, določa normativne razdalje med posameznimi postajališči v sistemu integrirane storitve javnega potniškega prometa, ki so podlaga za določanje cene vozovnic.
- (3) Enotno tarifo sprejema upravljavec javnega potniškega prometa v soglasju z ministrstvom.
- (4) Ministrstvo določa tarifo ter pogoje za pridobitev in uporabo subvencioniranih vozovnic.

VII. VODENJE EVIDENC IN REGISTROV

46. člen

(evidence in registri)

- (1) Upravljavec javnega potniškega prometa na podlagi tega zakona vodi naslednje evidence:
 1. evidenco zamud in nepredvidljivih okoliščin;
 2. evidenco kršitev minimalnih standardov kakovosti.

- (2) Upravljavec javnega potniškega prometa na podlagi tega zakona vodi v zbirki integriranega javnega potniškega prometa naslednje registre in evidence, ki se vodijo kot centralna informatizirana zbirka:
1. register linij in voznih redov v notranjem linijskem prometu;
 2. evidenco enotne vozovnice;
 3. evidenco strokovnih oseb izvajalcev integriranih storitev javnega potniškega prometa.

47. člen

(podatki v evidencah)

- (1) V registru linij in voznih redov v notranjem linijskem prometu iz 1. alineje drugega odstavka 46. člena se vodijo naslednji podatki:
- firma družbe ali samostojnega podjetnika posameznika, davčna številka, matična številka in sedež prevoznika, pri samostojnem podjetniku posamezniku pa tudi njegovo osebno ime, EMŠO in stalno prebivališče;
 - podatki iz voznih redov, ki jih izvaja posamezni prevoznik.
- (2) V evidenci enotne vozovnice iz 2. alineje drugega odstavka 46. člena se za uveljavljanje pravic uporabnikov in izvajalcev, nadzor nad izvajalci ter upravljanje odnosov z uporabniki vodijo naslednji podatki:
- ime in priimek, stalno in začasno prebivališče (država, občina, naselje, ulica, hišna številka z dodatkom in podatki o pošti) in EMŠO;
 - telefonska številka oziroma elektronski naslov uporabnika;
 - enolična oznaka kartice;
 - seznam relacij (ime vstopne in izstopne postaje oziroma postajališča, smer vožnje, vrsta prometa, kilometrska razdalja za posamezno relacijo);
 - seznam izdanih vozovnic (enolična oznaka validacije, izvajalec prevoza);
 - evidenca validacij (izvajalec oznaka registrirane linija, oznaka vožnje, enolična oznaka kartice, vstopna postaja, datum in ura validacije).
- (3) V evidenci strokovnih oseb izvajalcev integriranega javnega potniškega prometa iz 3. alineje drugega odstavka 46. člena se za uveljavljanje pravic in nadzora nad izvajalci vodijo naslednji podatki:
- ime in priimek, stalno in začasno prebivališče (država, občina, naselje, ulica, hišna številka z dodatkom in podatki o pošti), EMŠO;
 - enolična oznaka službene kartice izvajalca;
 - podatki o prijavi in odjavi v aplikacijo zbirke integriranega javnega potniškega prometa (dan, ura, lokacija);
 - vloga strokovne osebe izvajalca (npr. voznik, prodajalec, kontrolor, prometnik, upravnik informacijskega sistema pri izvajalcu);
 - evidenca nalog, izvedenih v vlogi izvajalca.
- (4) Podatke, ki se zbirajo v evidenci zamud in nepredvidljivih okoliščin iz 1. alineje prvega odstavka 46. člena tega zakona ter se javno objavijo, določi ministrstvo.
- (5) V evidenci kršitev minimalnih standardov kakovosti iz 2. alineje prvega odstavka 46. člena se za vsakega prevoznika, ki opravlja storitve medkrajevnega avtobusnega prevoza, železniškega prevoza in drugih prevoznikov v sistemu enotne vozovnice na območju Republike Slovenije vodijo naslednji podatki:
- ugotovljene kršitve;
 - ukrepi za njihovo odpravo;
 - izvedba odprave ugotovljenih kršitev.
- (6) Osebni podatki se v evidencah in registrih iz tega člena zbirajo in vodijo zaradi nadzora nad izvajanjem tega zakona in zakona, ki ureja varnost cestnega prometa.

48. člen

(pridobivanje podatkov in vodenje zbirke)

- (1) Evidence in registri iz 46. člena tega zakona se vodijo kot centralna informatizirana zbirka. Upravljavec javnega potniškega prometa pridobi podatke, navedene v prejšnjem členu tega zakona, na podlagi elektronske povezave iz evidenc in registrov, ki jih vodijo ministrstvo, upravljavec javnega potniškega prometa, Finančna uprava Republike Slovenije, ministrstvo, pristojno za javno upravo, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, policija, sodni register, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, izdajatelj licenc po zakonu, ki ureja cestni promet, Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez, organi, pristojni za inšpekcijski nadzor nad cestnim prometom, in pravni subjekti, ki so vključeni v sistem financiranja integriranih linij.
- (2) Organi in organizacije, navedeni v prejšnjem odstavku, zagotovijo upravljavcu javnega potniškega prometa in izdajatelju licenc ustrezen neposreden elektronski dostop do evidenc in registrov, ki jih vodijo in v katerih so podatki, navedeni v prejšnjem členu, ter ustrezen elektronski prenos teh podatkov v evidence in registre iz prejšnjega člena. Ministrstvo, izdajatelj licenc po zakonu, ki ureja cestni promet, in upravljavec javnega potniškega prometa te podatke zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo za izvajanje nalog po tem zakonu.
- (3) Podatki v evidencah iz prvega odstavka 46. člena tega zakona se hranijo:
 - v evidenci iz 1. točke za zadnji dve leti;
 - v evidenci iz 2. točke za zadnjih pet let.
- (4) Podatki v evidencah iz drugega odstavka 46. člena tega zakona se hranijo:
 - v registrih iz 1. točke deset let po vpisu;
 - v evidenci iz 4. točke dve leti po vpisu v evidenco, potem se brišejo;
 - v evidenci iz 5. točke dve leti po vpisu v evidence, potem se brišejo;
 - podatki o validacijah iz 6. točke drugega odstavka 47. člena tega zakona se brišejo po dveh mesecih od vpisa v evidence.
- (5) Po poteku rokov iz prejšnjega odstavka se podatki hranijo trajno v zbirki dokumentarnega gradiva.
- (6) Podatki iz prejšnjega člena tega zakona se lahko posredujejo tudi drugim državnim organom, če ti to zahtevajo in podatke potrebujejo pri svojem delu. Podatki, ki se nanašajo na določenega prevoznika, se lahko posredujejo prevozniku, če to zahteva.
- (7) Upravljavec javnega potniškega prometa zagotovi inšpektoratu, pristojnemu za področje prometa dostop do podatkov iz evidenc in registrov iz 46. člena tega zakona z neposredno računalniško povezavo in z možnostjo dostopanja do teh podatkov z uporabo GPRS ali druge ustrezne tehnologije.

49. člen
(javnost podatkov)

- (1) Podatki iz:
 - registra linij in voznih redov v notranjem linijskem prometu, razen podatka o EMŠO;
 - evidence zamud in nepredvidljivih okoliščin;so v celoti javni.
- (2) Evidenca zamud in nepredvidljivih okoliščin je javno objavljena na spletnem mestu upravljavca javnega potniškega prometa, ter se lahko na podlagi sklenjene pogodbe deli tudi z drugimi spletnimi mesti.

VIII. DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

50. člen
(pravni status in identiteta)

Družba za upravljanje javnega potniškega prometa mora biti organizirana v pravni obliki družbe z omejeno odgovornostjo.

51. člen (dejavnosti)

- (1) Dejavnost družbe za upravljanje javnega potniškega prometa obsega naslednje naloge:
 - sklepanje pogodb za izvajanje gospodarske javne službe na podlagi tega zakona;
 - sprejem in določanje aktov upravljavca glede nacionalnega in lokalnega javnega potniškega prometa;
 - izvajanje celovite strokovne podpore na področju javnega potniškega prometa z izvajanjem raziskav, pripravo strokovnih podlag za strategijo razvoja javnega potniškega prometa in drugih dokumentov s področja javnega potniškega prometa;
 - načrtovanje in usklajevanje enotnega voznega reda;
 - zbiranje informacij o zamudah in ostalih nepredvidljivih okoliščinah v zvezi z javnim potniškim prometom;
 - sodelovanje pri načrtovanju razvoja infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve;
 - vzpostavitev in vzdrževanje sistema upravljanja potreb javnega potniškega prometa;
 - izvajanje nadzora nad doseganjem minimalnih standardov kakovosti prevoznih storitev;
 - financiranje gospodarske javne službe po tem zakonu;
 - upravljanje in skrb za razvoj sistema enotne vozovnice;
 - opredelitev cenovne politike;
 - ter druge naloge, ki jih družbi podeljuje ta zakon.
- (2) Družba za upravljanje javnega potniškega prometa opravlja naloge iz prvega odstavka tega člena v imenu in za račun Republike Slovenije.
- (3) O izvajanju nalog iz prvega odstavka tega člena zakona skleneta družba in Republika Slovenija posebno pogodbo, s katero uredita medsebojne pravice in obveznosti, zlasti pa:
 - program dela družbe za upravljanje javnega potniškega prometa;
 - višino nadomestila za opravljanje storitev;
 - način in roke financiranja družbe za upravljanje javnega potniškega prometa;
 - način in oblike nadzora, ki ga nad družbo za upravljanje javnega potniškega prometa izvaja Republika Slovenija v zvezi z izvajanjem pogodbenih obveznosti, zlasti porabe sredstev ter kakovosti in pravočasnosti izvajanja nalog;
 - poročanje o opravljenem delu;
 - vodenje evidenc sredstev in virov sredstev v upravljanju družbe.
- (4) Pogodba iz prejšnjega odstavka tega člena se sklepa za nedoločen čas.
- (5) Družba za upravljanje javnega potniškega prometa ne sme ustanoviti druge gospodarske družbe, pridobiti njenega poslovnega deleža ali delnice, ali ustanoviti druge pravne osebe.

52. člen (ustanovitelj in družbeniki)

- (1) Ustanovitelj družbe za upravljanje javnega potniškega prometa je Republika Slovenija.
- (2) Po ustanovitvi lahko deleže v družbi za upravljanje javnega potniškega prometa pridobijo tudi drugi pravni subjekti, ki financirajo javni potniški promet, vendar mora Republika Slovenija ohraniti vsaj 51-odstotni lastniški delež v kapitalu družbe za upravljanje javnega potniškega prometa.

53. člen
(upravljanjem z deležem)

- (1) Ne glede na zakon, ki ureja Slovenski državni holding, upravlja z deležem Republike Slovenije in uresničuje pravice Republike Slovenije kot družbenika v družbi Vlada.
- (2) Za spremljanje kapitalske naložbe Republike Slovenije je pristojno ministrstvo.

54. člen
(organi družbe)

- (1) Družba za upravljanje javnega potniškega prometa ima naslednje organe:
 - upravo;
 - nadzorni svet;
 - skupščino.
- (2) Če ta zakon ne določa drugače, se za vlogo, naloge in odgovornost organov smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o organih delniške družbe.
- (3) Za upravo družbe se poleg določb, po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, smiselno uporabljajo tudi določbe glede nezdržljivosti opravljanja funkcije, prepovedi članstva in dejavnosti, prepovedi in omejitev sprejemanja daril in omejitev poslovanja, ki veljajo za poklicne funkcionarje, prijava premoženjskega stanja in določbe o lobiranju.
- (4) Naloge in pristojnosti skupščine družbe uresničuje Vlada.
- (5) Za člana uprave ali nadzornega sveta je lahko imenovana fizična oseba, ki poleg pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje še naslednje pogoje in merila:
 - odlikuje jo osebna integriteta in poslovna etičnost;
 - njene izkušnje potrjujeta poslovna uspešnost in ugled;
 - ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge bolonjske stopnje, ali raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge bolonjske stopnje;
 - ima najmanj deset let ustreznih delovnih izkušenj iz vodenja ali upravljanja gospodarskih družb in dosega pri svojem delu dobre primerljive rezultate;
 - ima predhodne delovne izkušnje s področja pristojnosti družbe za upravljanje javnega potniškega prometa;
 - ne opravlja funkcije, ki je po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, po tem ali drugem zakonu nezdržljiva s članstvom v nadzornem organu, organu upravljanja ali organu poslovanja gospodarske družbe, in take funkcije ni opravljala v preteklih šestih mesecih;
 - ne sme biti v poslovnem razmerju z družbo za upravljanje javnega potniškega prometa.
- (6) Za imenovanje članov nadzornega sveta, ki so predstavniki delavcev, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju družb.

55. člen
(poslovanje družbe)

Družba za upravljanje javnega potniškega prometa mora finančna sredstva, ki jih prejme iz naslova dejavnosti upravljanja javnega potniškega prometa voditi ločeno od sredstev, ki jih prejme iz naslova drugih dejavnosti.

56. člen
(prihodki družbe)

- (1) Viri sredstev za izvajanje nalog iz prvega odstavka 51. člena tega zakona in za plačilo obveznosti v ta namen so:
 - sredstva iz proračuna Republike Slovenije;
 - sredstva, ki jih prejme iz naslova upravljanja;
 - najeta posojila in refinanciranje posojil;
 - drugi viri.
- (2) Po predhodnem soglasju Vlade lahko družba za upravljanje javnega potniškega prometa opravlja tudi gospodarsko dejavnost v povezavi z javnim potniškim prometom. Družba je dolžna dobiček iz te dejavnosti nameniti za financiranje upravljanja javnega potniškega prometa.
- (3) Družba za upravljanje javnega potniškega prometa sprejema akte po predhodnem javnem posvetovanju z ministrstvom, drugimi državnimi organi in pravnimi osebami javnega prava, s področja prometa in načrtovanja infrastrukture, prevozniki ter potnika. Sprejete akte objavi na svoji spletni strani in ti stopijo v veljavo ter zavezujejo naslovnike v roku 8 dni od objave oziroma v roku, ki je opredeljen v takšnem aktu. Podrobnosti glede postopka sprejemanja aktov uredi upravljavec javnega potniškega prometa v svojem poslovniku.

IX. PRISTOJNOSTI MINISTRSTVA

57. člen (pristojnosti ministrstva)

Ministrstvo ali organ v njegovi sestavi je pristojno za:

- razvijanje drugih oblik javnega potniškega prometa;
- opravljanje nalog razvoja javne železniške infrastrukture;
- razvoj postajališč za medkrajevni linijski avtobusni promet ter skrb za njihovo vzdrževanje;
- druge naloge, ki jih ministrstvu podeljuje ta zakon.

X. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

58. člen (nadzorni in prekrškovni organi)

- (1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona opravljajo:
 - inšpektorat, pristojen za področje prometa, izvaja nadzor nad izvajanjem vseh določb tega zakona in opravlja nadzor na cesti ter na sedežu prevoznikov in izvajalcev;
 - organi nadzora železniškega prometa.

59. člen (inšpekcijsko nadzorstvo)

- (1) Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja inšpektorat, pristojen za področje prometa. Neposredne naloge inšpekcijskega nadzorstva izvajajo inšpektorji za promet (v nadaljnjem besedilu: inšpektorji). Inšpektor in pooblaščen osebe morajo izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor za inšpektorje. Pooblaščen osebe izvajajo svoje naloge ob smiselni uporabi zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.
- (2) Nadzor nad opravljanjem prevozov v javnem potniškem prometu se opravlja na sedežu in drugih poslovnih prostorih prevoznika ali pri opravljanju prevozov, pri čemer imajo inšpektorji pravico ustaviti in pregledati vozilo. V ta namen uporabljajo označena službena vozila in posebno tehnično ter svetlobno opremo.

- (3) Zaradi izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka mora voznik ustaviti na mestu, ki ga odredi inšpektor z dajanjem predpisanih znakov, na način in po postopku, ki ga predpiše minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.
- (4) Pregled vozila pomeni pregled prevoznega sredstva.
- (5) Lastnik oziroma oseba, ki vozilo poseduje ali ga uporablja, ima pravico biti navzoč pri pregledu.

60. člen

(naloge in pristojnosti inšpekcijskega nadzorstva)

- (1) Inšpektor lahko pri opravljanju inšpekcijskega nadzora:
 - odredi odpravo kršitev zakona in drugih predpisov s področja prevozov v javnem potniškem prometu v določenem roku;
 - prepove izvajanje prevoza, če ugotovi, da se ta opravlja brez sklenjene pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe, pa bi prevoznik takšno pogodbo moral skleniti;
 - odredi druge ukrepe po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijsko nadzorstvo in pooblastila inšpektorjev.
- (2) Če inšpektor ugotovi, da zavezanec ne spoštuje izrečene prepovedi inšpektorja in nadaljuje oziroma ponavlja kršitve, lahko začasno odvzame vozilo, s katerim zavezanec krši predpise. Inšpektor se lahko odloči, da namesto vozila odvzame prometno dovoljenje in/ali registrske tablice vozila. Odvzem traja do takrat, ko zavezanec izpolni odredbe in pogoje iz odločbe inšpektorja. Začasno odvzeto vozilo se na stroške kršitelja odpelje in hrani na ustrezno varovanem mestu. Inšpektor lahko odvzame tudi druge predmete, s katerimi je bila storjena kršitev predpisov ali so bili uporabljeni pri kršitvi.
- (3) Namesto odvzema iz prejšnjega odstavka tega člena lahko inšpektor pozove kršitelja, da določi mesto, kjer bo vozilo parkirano med trajanjem tega ukrepa. Vozilo mora biti med trajanjem ukrepa na tem mestu in se ne sme premikati. O vsaki nameravani spremembi lokacije vozila oziroma o morebitni odsvojitvi mora kršitelj obvestiti inšpektorja.
- (4) Inšpektor ima pravico pridobiti podatke o pravnih osebah, samostojnih podjetnikih posameznikih ter njihovih odgovornih in pooblaščenih osebah, voznikih, podatke o lastniku vozil in vozilih ter druge podatke, potrebne za vodenje postopkov v zvezi s kršitvami tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi. V ta namen ima inšpektor pravico od oseb zahtevati dokument, s katerim te dokazujejo svojo identiteto.
- (5) Inšpektorju je lahko zahteva od kršitelja, da mu dostavi poslovne knjige, listine in druge dokumente ter posreduje zahtevane podatke v roku, ki ga določi inšpektor. Pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ima inšpektor, ne glede na delovni čas, pravico vstopiti v poslovne prostore ali objekte in pregledati poslovne knjige, računalniške baze podatkov, pogodbene listine in druge dokumente v zvezi s prevozi, pri pravnih in fizičnih osebah, ki so prevozniki. Navedene osebe morajo inšpektorju omogočiti nemoteno opravljanje nadzorstva.

61. člen

(izdaja odločbe o izrečenem ukrepu)

Če inšpektor izreče katerega izmed ukrepov ali prepovedi iz prvega odstavka prejšnjega člena, izda pisno odločbo o tem ukrepu v osmih dneh od ustnega izreka ukrepa osebi, na katero se ukrep nanaša.

62. člen

(nadzor in koordinacija nadzora)

- (1) Organi iz prvega odstavka 58. člena tega zakona opravljajo nadzor nad izvajanjem določb tega zakona na celotnem ozemlju Republike Slovenije samostojno in v skupnih akcijah.
- (2) Koordinacijo in načrtovanje stalnega nadzora v notranjosti Republike Slovenije opravlja inšpektorat, pristojen za področje prometa, ki od vseh organov, pristojnih za nadzor, tudi zbira in obdeluje podatke o opravljenih nadzorih in ugotovljenih kršitvah tega zakona. Vsi pristojni organi morajo inšpektoratu, pristojnemu za področje prometa poslati poročila o opravljenih skupnih nadzorih in izvedenih ukrepih.
- (3) Način nadzora in koordinacije med nadzornimi organi natančneje določi Vlada.

63. člen
(evidenca nadzorov)

- (1) Inšpektorat, pristojen za področje prometa, vodi evidenco o opravljenih nadzorih v skladu s tem zakonom in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.
- (2) V evidenci iz prejšnjega odstavka se vodijo naslednji podatki:
 - datum in kraj opravljenega nadzora;
 - ime oziroma firma in sedež osebe, ki ji je bil izrečen ukrep v postopku inšpekcijskega nadzora;
 - število kontroliranih vozil, voznih sredstev, voznikov ter vlakovnega in vlakospremnega osebja;
 - število in struktura ugotovljenih kršitev (predpis in člen).

XI. KAZENSKÉ DOLOČBE

64. člen

- (1) Z globo od 1.250 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek domača ali tuja pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:
 1. prekine ali opusti prevoz, določen z voznim redom (prvi odstavek 21. člena tega zakona);
 2. izvaja gospodarsko javno službo brez pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe (tretji odstavek 23. člena tega zakona);
 3. opusti izvajanje gospodarske javne službe na podlagi pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe (tretji odstavek 23. člena tega zakona);
 4. se ne ravna po izrečenem ali izdanem ukrepu ali prepovedi inšpektorja iz 60. člena tega zakona.
- (2) Z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi upravljavec prevozov pravne osebe, upravljavec prevozov samostojnega podjetnika posameznika ali upravljavec prevozov posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.
- (3) Če je fizična oseba hkrati samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje le kot samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

65. člen

- (1) Z globo od 210 do 625 eurov se kaznuje za prekršek domača ali tuja pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:
 1. ne opravlja prevoza potnikov v skladu z voznim redom (prvi odstavek 20. člen tega zakona);

2. v najkrajšem času ne obvesti upravljavca javnega potniškega prometa o zamudah in nepredvidljivih okoliščinah, ki povzročijo prekinitev ali opustitev prevoza (prvi odstavek 14. člena tega zakona);
 3. inšpektorju ne predloži zahtevanih podatkov, pisnega pojasnila ali izjave v roku, ki ga določi inšpektor, ali če inšpektorju ne omogoči nemotenega opravljanja nadzorstva ali mu ne dostavi poslovnih knjig, pogodb, listin in drugih dokumentov, če inšpektor to zahteva (60. člen tega zakona);
- (2) Z globo od 210 do 420 eurov se kaznuje za prekršek tudi upravljavec prevozov pravne osebe, upravljavec prevozov samostojnega podjetnika posameznika ali upravljavec prevozov posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.
- (3) Če je fizična oseba hkrati samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje le kot samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

66. člen

Z globo od 170 do 420 eurov se kaznuje za prekršek voznik:

1. če na zahtevo pristojnega inšpektorja ali policista ne izroči na vpogled zahtevanih dokumentov (peti, šesti in sedmi odstavek 60. člena tega zakona);
2. če ustavlja ali ustavi zunaj mest postankov, ki so določeni v voznem redu ali vozi v nasprotju z voznim redom (drugi odstavek 20. člena tega zakona);
3. če na znak inšpektorja ne ustavi vozila (drugi odstavek 59. člena tega zakona).

67. člen

Z globo 400 eurov se kaznuje potnik, če na zahtevo pristojnega inšpektorja ne predloži v pregled vozovnice ali če uporablja ponarejeno vozovnico ali vozovnico, izdano na drugo ime (sedmi odstavek 22. člena tega zakona).

68. člen

Če prekršek, določen v tem zakonu, stori pravna ali fizična oseba ali voznik te pravne ali fizične osebe, ki nima sedeža ali podružnice v Republiki Sloveniji, se šteje, da je zastopnik tuje pravne ali fizične osebe voznik vozila, s katerim je bil storjen prekršek.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

69. člen

(prenos pogodbenih obveznosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona upravljavec javnega potniškega prometa prevzame izpolnjevanje obveznosti iz pogodbenih razmerij za opravljanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa in zagotovi zadostna sredstva, ki omogočajo financiranje izvajanja storitev in vlaganj v razvoj, ki izhajajo iz teh pogodbenih razmerij.

70. člen

(veljavnost obstoječih pogodb za opravljanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa)

Ta zakon v ničemer ne spreminja pravic in obveznosti, ki izhajajo iz Pogodbe o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem

prometu za obdobje 2017 do 2031 ter drugih obstoječih pogodb za opravljanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa, ki v celoti veljajo in se uporabljajo do njihovega izteka.

71. člen

(nadzor nad izvajanjem koncesijske pogodbe)

Z dnem uveljavitve tega zakona se nadzor nad izvajanjem pogodbe iz prejšnjega člena tega zakona prenese na upravljavca javnega potniškega prometa.

72. člen

(sistem informacijske varnosti v skladu z ISO standardom 27001 in ocena učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov)

Zavezanci iz prvega odstavka 39. člena tega zakona morajo vzpostaviti sistem informacijske varnosti, ki je skladen z ISO standardom 27001 in opraviti oceno učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA) najkasneje v [●] mesecih od začetka izvajanja gospodarske javne službe.

73. člen

(ustanovitev družbe za upravljanje javnega potniškega prometa)

- (1) Vlada v roku [●] mesecev po uveljavitvi tega zakona ustanovi družbo za upravljanje javnega potniškega prometa iz 50. člena tega zakona.
- (2) Družbo ustanovi Republika Slovenija tako, da Vlada na svoji seji kot ustanovni skupščini družbe sprejme statut oziroma akt o ustanovitvi družbe. Upravo družbe imenuje Vlada.
- (3) Družba za upravljanje javnega potniškega promet prevzame zaposlene na ministrstvu, ki so do uveljavitve tega zakona opravljali naloge, ki so predmet tega zakona.

74. člen

(opravljanje pristojnosti in nalog upravljavca javnega potniškega prometa)

Do ustanovitve družbe za upravljanje javnega potniškega prometa iz 50. člena tega zakona pristojnosti in naloge upravljavca javnega potniškega prometa opravlja ministrstvo.

75. člen

(podzakonski predpisi)

Podzakonski predpisi, določeni s tem zakonom, morajo biti izdani v [●] mesecih od uveljavitve tega zakona.

76. člen

(smernice, standardi in drugi operativni akti)

Smernice, standardi, pravilniki in drugi operativni akti, določeni s tem zakonom, morajo biti izdani v [●] mesecih od ustanovitve družbe za upravljanje javnega potniškega prometa.

77. člen

(razveljavitev)

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe sedmega in trinajstega odstavka 16. člena, sedmega odstavka 17. člena, v kolikor se nanaša na podatke, ki se hranijo v evidencah 1., 4. in 5. točke drugega odstavka 15. člena, trinajstega odstavka 17. člena, 4. točke prvega odstavka 18. člena, 2. točke prvega odstavka 120. člena, v kolikor se nanaša na prepoved izvajanja konkretnega prevoza in nadaljnjih prevozov, če se jih opravlja brez koncesije, 2. in 3. točke prvega odstavka 126. člena, 5. točke prvega odstavka 128. člena, 8. točke prvega odstavka 128. člena, v kolikor se nanaša na vozni red, 4. točke prvega odstavka 131. člena, v kolikor se nanaša na ustavitev ali ustavljanje zunaj mest postankov, ki so določeni v voznem redu ali vožnjo v nasprotju z voznim redom in 132. člena Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19 in 94/21).
- (2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe četrtega odstavka 6.a člena ter četrti odstavek 13. člena Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo, 30/18 in 82/21), v kolikor se nanaša na nadzor nad izvajanjem te pogodbe.
- (3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe od 76. do 81. člena Uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, o koncesiji te javne službe in o ureditvi sistema enotne vozovnice (Uradni list RS, št. 29/19 in 79/21).
- (4) Do izdaje ustreznih podzakonskih aktov, splošnih aktov in pravilnikov na podlagi tega zakona se še uporabljajo v nadaljevanju navedeni predpisi, če niso v nasprotju s tem zakonom: [●]

78. člen

Določbe tega zakona se začnejo uporabljati [●].

79. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu:

Ta člen ureja namen predmetnega zakona in področje njegove uporabe. Prvi odstavek tako našteva področja javnega potniškega prometa, ki jih zakon ureja, in sicer gre za načrtovanje, razvoj in upravljanje javnega potniškega prometa, pogoje in način opravljanja prevozov v notranjem in mednarodnem javnem potniškem prometu, financiranje prevoznih storitev, sistem integriranega javnega potniškega prometa in sistem enotne vozovnice. Zakon določa tudi ustanovitev družbe za upravljanje javnega potniškega prometa in organe, pristojne za izvajanje in nadzor nad izvajanjem zakona. Drugi odstavek izrecno določa, da zakon ne ureja avtotaksi prevozov in prevoza blaga, ki v celoti ostajajo urejeni z Zakonom o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19, v nadaljnjem besedilu: ZPCP-2). Prav tako zakon ne ureja rečnega prevoza.

Za izboljšanje stanja in povečanje učinkovitosti javnega potniškega prometa v Sloveniji je potrebno področje zakonodaje celostno in enotno urediti. Namen zakona je zato vzpostaviti integriran javni potniški promet in zagotoviti njegovo učinkovito upravljanje in izvajanje.

K 2. členu:

Ta člen določa organe in nosilce javnih pooblastil, ki so pristojni za izvajanje upravnih nalog na podlagi uredbe Evropske unije, ki se sicer neposredno uporablja.

K 3. členu:

Ta člen ureja pomen posameznih izrazov uporabljenih v zakonu. Večina izrazov, ki so potrebni za razumevanje vsebine predmetnega zakona, ki ureja področje javnega potniškega prometa, je že definiranih v področni zakonodaji, kot so ZPCP-2, Zakon o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo, 30/18 in 82/21, v nadaljnjem besedilu: ZZelP) in predpisi Evropske unije. Zato v tem členu niso ponovno definirani, zakon se sklicuje na njihovo vsebino, kot je določena v področni zakonodaji. Na novo je določen pomen izrazov, ki jih zakon uvaja, ali pa je bilo potrebno njihov pomen prilagoditi uporabi v temu zakonu.

K 4. členu:

Ta člen ureja načelo enakopravnosti, ki temelji na 2.a členu ZZelP. Dodatno zakon uvaja tudi načelo učinkovite mobilnosti. Slednje stremi k cilju, da se kljub razpršeni poseljenosti prebivalcev v Sloveniji zagotovi dostop in uporaba javnega potniškega prometa.

K 5. členu:

Ta člen ureja načelo stalnosti prevoznih storitev, ki temelji na 2.b členu ZZelP. Zakon s tem načelom stremi k zagotovitvi stalnosti in neprekinjenosti izvajanja javnega potniškega prometa.

K 6. členu:

Ta člen ureja načelo zagotavljanja sredstev za storitve v javnem potniškem prometu, ki temelji na 2.c členu ZZelP.

K 7. členu:

Ta člen uvaja načelo integrirane ponudbe storitev javnega potniškega prometa, ki jih zagotavlja država z gospodarsko javno službo. Integrirana ponudba storitev javnega potniškega prometa temelji na sistemski, fizični, tarifni, upravljavski, informacijski in finančni integraciji, kot izhaja iz definicije integriranega javnega potniškega prometa, ki je pojasnjena v 3. členu. Integriran javni potniški promet kot sistem izvajanja različnih vrst prevoza potnikov v obliki povezanega javnega potniškega prometa temelji na enotnem upravljanju, enotnem financiranju, enotnem informacijskem sistemu, enotni tarifni shemi, enotnem voznem redu in enotni vozovnici. To načelo dodatno stremi k spremljanju aktualnega

stanja javnega potniškega prometa, saj določa, da je ponudba storitev javnega potniškega prometa prilagojena razvoju in potrebam potnikov.

K 8. členu:

Ta člen uvaja načelo zagotavljanja minimalne kakovosti storitev. To načelo od izvajalcev storitev javnega potniškega prometa zahteva upoštevanje in izpolnjevanje minimalnih standardov, ki so določeni s tem zakonom.

K 9. členu:

Ta člen ureja načelo prilagodljivosti, ki temelji na 2.d členu ZZelP.

K 10. členu:

Ta člen ureja strokovno podporo in sprejem operativnih razvojnih predpisov za načrtovanje učinkovitega in integriranega javnega potniškega prometa. Načrtovanje razvoja javnega potniškega prometa temelji na nacionalni strategiji, ki jo sprejme ministrstvo. Na tej podlagi upravljavec javnega potniškega prometa oblikuje akcijski program ukrepov, ki predstavlja natančnejšo opredelitev korakov in ukrepov za doseg ciljev in smernic iz nacionalne strategije. Zaradi prilagoditve z izvedenimi ukrepi, aktualno problematiko in stanjem javnega potniškega prometa ga je potrebno vsako leto znova revidirati. Akcijski program ukrepov se revidira po enakem postopku, kot je predpisan za njegov sprejem in vključuje zlasti naslednja področja:

- ukrepe za doseganje ciljev in terminski plan aktivnosti;
- obseg in vir financiranja ukrepov;
- nosilce ukrepov;
- načrt in izvajanje spremljanja ukrepov in
- kazalnike in načrt za spremljanje učinkov izvedenih ukrepov.

Na podlagi smernic nacionalne strategije razvoja javnega potniškega prometa upravljavec javnega potniškega prometa sprejme pravila in standarde za načrtovanje usklajenega in povezanega multimodalnega nacionalnega in lokalnega javnega potniškega prometa.

Za doseg učinkovitega javnega potniškega prometa je pomembno, da pristojni organi in posamezni subjekti sodelujejo že v fazi njegovega načrtovanja. Iz tega razloga drugi odstavek določa, da upravljavec javnega potniškega prometa pri načrtovanju in razvoju javnega potniškega prometa sodeluje z ministrstvom, drugimi državnimi organi in pravnimi osebami javnega prava ter jim nudi strokovno podporo. Sodelovanje se lahko izvede na različne načine, med drugim z:

- izvajanjem raziskav;
- oblikovanjem strokovnih podlag za nacionalno strategijo, drugih dokumentov s področja razvoja javnega potniškega prometa in
- pripravo osnutkov sprememb ali novih predpisov in drugih pravnih aktov.

K 11. členu:

Ta člen določa usklajevalno vlogo upravljavca javnega potniškega prometa pri načrtovanju enotnega voznega reda.

V načrtovanje enotnega voznega reda morajo biti vključeni vsi prevozniki, ki izvajajo obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v medkrajevem in mestnem linijskem prevozu, kot tudi upravljavec javne železniške infrastrukture. Dodatno je določena možnost, da se tudi prevozniki, ki izvajajo izbirno gospodarsko službo prevoza potnikov v mestnem linijskem prevozu, vključijo v usklajevanje enotnega voznega reda. Vključitev bo temeljila na pogodbi, ki jo sklene občina z upravljavcem javnega potniškega prometa.

Kot temelj za načrtovanje enotnega voznega reda peti odstavek določa standard dostopnosti storitev

javnega potniškega prometa. Ta standard sprejme upravljavec javnega potniškega prometa, v njem pa določi zlasti:

- število povezav v določenih časovnih obdobjih med posameznimi kraji;
- hrbtnično omrežje;
- napajalne linije;
- glavne prestopne točke;
- prestopni čas med linijami na glavnih prestopnih točkah znotraj iste vrste prometa in pri multimodalnih povezavah.

K 12. členu:

Ta člen nadalje določa usklajevanje enotnega voznega reda. Upravljavec javnega potniškega prometa v postopku, ki ga podrobneje opredeli sam, in na podlagi usklajenih voznih redov prevoznikov oblikuje enotni vozni red in njegove spremembe. Izpostaviti je potrebno, da mora biti enotni vozni red usklajen tudi z voznim redom omrežja javne železniške infrastrukture, ki je v pristojnosti upravljavca javne železniške infrastrukture.

Upravljavec javnega potniškega prometa objavi enotni vozni red na enotnem portalu za potnike in zagotovi njegovo objavo tudi na lokacijah postaj in postajališč.

K 13. členu:

Ta člen podrobneje ureja sam potek usklajevanja voznih redov prevoznikov, ki so del cestnega medkrajevnega linijskega prometa. Na podlagi okvirnega voznega reda, smernic za usklajevanje voznih redov prevoznikov in standarda dostopnosti storitev javnega potniškega prometa prevozniki pripravijo predlog voznih redov ali njihovih sprememb in nato predlog posredujejo upravljavcu javnega potniškega prometa v pregled. Upravljavec javnega potniškega prometa preveri skladnost posredovanih predlogov, predloge uskladi, predlaga optimizacijo in jih potrdi.

K 14. členu:

Ta člen ureja upravljanje z nepredvidljivimi okoliščinami v javnem potniškem prometu. Izmenjava informacij o zamudah in nepredvidljivih okoliščinah je predpostavka učinkovitosti integriranega javnega potniškega prometa. Zakon s tem členom upravljavcu javnega potniškega prometa podeljuje osrednjo vlogo pri zagotavljanju nemotenega poteka izvajanja storitev javnega potniškega prometa, saj mu daje pristojnost in dolžnost skrbeti za ažurno obveščanje prevoznikov in potnikov ter prilagoditev voznih redov in linij. Takšen način omogoča enotno, centralizirano in transparentno zbiranje podatkov ter s tem tudi pravočasno obveščanje potnikov.

Prvi odstavek določa, da morajo prevozniki v najkrajšem času posredovati tiste informacije o zamudah in nepredvidljivih okoliščinah, ki povzročijo prekinitev ali opustitev prevoza. Dodatno mora voznik prevoznika takoj obvestiti prometno operativo upravljavca javnega potniškega prometa, če med vožnjo nastanejo okoliščine, zaradi katerih bi imel predvidoma več kot 30 minut zamude.

Definicija nepredvidljivih okoliščin je podana v 3. členu tega zakona. Način obveščanja je določen v tretjem odstavku tega člena, in sicer upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi, zbira in vzdržuje evidenco o podatkih o zamudah in nepredvidljivih okoliščinah, ki povzročijo prekinitev ali opustitev prevoza. Skladno s četrtem odstavkom je vzpostavitev prometne operative in sprejemanje splošnih smernic ter predlogov za ravnanje v primeru nastopa okoliščin, iz prvega odstavka tega člena, v pristojnosti upravljavca javnega potniškega prometa. Ta lahko določi tudi navodila za vsak konkreten primer (na primer čakanje vozil na prestopnih točkah).

K 15. členu:

Ta člen ureja pristojnosti upravljavca javnega potniškega prometa pri načrtovanju infrastrukture za potnike in infrastrukture za dopolnilne potniške storitve. Ta zakon ne posega v ureditev avtobusne infrastrukture iz ZPCP-2 niti v železniško infrastrukturo iz ZZelP. Upravljavec javnega potniškega prometa pripravi določene smernice, kriterije in standarde. Izraz infrastruktura za potnike in infrastruktura za dopolnilne potniške storitve sta kot nova pojma urejena v 3. členu tega zakona.

K 16. členu:

Ta člen ureja vključevanje deležnikov s področja javnega potniškega prometa v dialog z upravljavcem javnega potniškega prometa – delovanje posvetovalnega odbora. Deležniki, zlasti predstavniki prevoznikov, uporabnikov prevoznih storitev in strokovna javnost, sestavljajo posvetovalni odbor upravljavca javnega potniškega prometa. Člane posvetovalnega odbora imenuje ministrstvo. Njihova vloga je sodelovanje pri načrtovanju, razvoju in izvajanju javnega potniškega prometa ter strokovna podpora upravljavcu javnega potniškega prometa. Slednji za učinkovitejšo komunikacijo in način sodelovanja natančneje določi sestavo in način dela posvetovalnega odbora. Četrty odstavek primeroma določa način sodelovanja posvetovalnega odbora. Posvetovalni odbor vodi upravljavec javnega potniškega prometa, skliče ga, ko se mu to zdi potrebno, vendar najmanj enkrat na leto.

K 17. členu:

Ta člen ureja vzpostavitev upravljanja potreb javnega potniškega prometa s centralno bazo podatkov. Upravljavec javnega potniškega prometa ima pristojnost vzpostaviti sistem upravljanja potreb javnega potniškega prometa. Sem spadata vodenje in vzdrževanje določenih evidenc podatkov o načinu potovanja, načinu dostopa do infrastrukture in strukturi potnikov.

Upravljavec javnega potniškega prometa letno analizira podatke iz evidenc in spremlja vpliv sprejetih ukrepov na spreminjanje potovalnih navad potnikov. Analizo mora tudi javno objaviti na spletnem mestu.

K 18. členu:

Ta člen določa vlogo upravljavca javne železniške infrastrukture. Prvi odstavek določa, da mora upravljavec javnega potniškega prometa pri postopanju v zadevah, ki posegajo v pristojnost upravljavca javne železniške infrastrukture, od slednjega pridobiti soglasje. Takšen način sodelovanja med upravljavcem javnega potniškega prometa in upravljavcem javne železniške infrastrukture zagotavlja usklajene in strokovne rešitve.

V drugem odstavku so zgolj primeroma naštetje posamezne pristojnosti upravljavca javne železniške infrastrukture, kar pomeni, da vloga upravljavca javne železniške infrastrukture ni omejena zgolj na področje načrtovanja javnega potniškega prometa, temveč tudi na druga področja, ki jih ta zakon ureja.

K 19. členu:

Ta člen določa, da je v javni potniški promet vključen javni prevoz potnikov v cestnem, železniškem in žičniškem prometu. Javni potniški promet je tako urejen z določbami tega zakona in tudi z zakoni, ki urejajo prevoze v cestnem prometu, železniškem prometu in žičniškem prometu.

Cestni in železniški javni potniški promet vključujeta več vrst prevoza. Vrste in pogoje za opravljanje posameznih vrst javnega potniškega prometa kot tudi produkte v okviru izvajanja javnega potniškega prometa (na primer posamezne vrste in ugodnosti vozovnic) podrobneje opredeli ministrstvo v podzakonskem predpisu, ki ga sprejme po posvetovanju z upravljavcem javnega potniškega prometa.

K 20. členu:

Ta člen ureja skupna pravila izvajanja prevozov. Vsak prevoznik ima obveznost opravljati prevoze v javnem potniškem prometu v skladu z registriranim voznim redom, cenikom, splošnimi prevoznimi pogoji in pogodbo oziroma aktom o upravljanju javne gospodarske službe.

K 21. členu:

Ta člen določa, da mora prevoznik opravljati prevozne storitve skladno z voznim redom in ne sme prekiniti ali opustiti nobenega prevoza, določenega z voznim redom. Izjema velja ob nastopu nepredvidljivih okoliščin. Če je prevoznik opustil opravljanje prevoza na posamezni registrirani liniji ali delu linije, izvajanje katerega mu je bilo dodeljeno na podlagi pogodbe o opravljanju gospodarske javne službe, se mu izvajanje za to linijo odvzame in podeli drugemu prevozniku. Za opustitev opravljanja prevoza na posamezni registrirani liniji se šteje, če prevoznik najmanj dvakrat v koledarskem letu brez soglasja upravljavca javnega potniškega prometa ali razlogov zaradi višje sile ne opravi prevoza na posamezni registrirani liniji. Za enkratno opustitev opravljanja prevoza šteje prva opustitev prevoza na registrirani liniji ali delu linije.

K 22. členu:

Ta člen ureja uporabo in obliko vozovnice. Poleg listnih vozovnic se lahko uporablja tudi elektronska vozovnica, zapisana na elektronski kartici ali na pametnih napravah, dodatno pa tudi bančna kartica. Ob nakupu elektronske vozovnice ni potrebna izdaja računa v papirnati obliki, ampak zadostuje, da je račun prejet in izdan v katerikoli elektronski obliki, imetnik elektronske vozovnice pa le-te ni dolžan imeti ves čas pri sebi, zadostuje namreč, da je elektronska vozovnica zapisana v zalednem sistemu upravljavca javnega potniškega prometa. Slednje je smotno predvsem z vidika širjenja vrst nosilcev vozovnic, kot so na primer bančne kartice.

V primeru zlorabe vozovnice se vozovnica odvzame in prekliče. Način izvedbe njenega preklica je podrobneje določen v podzakonskem aktu.

K 23. členu:

Ta člen določa, da se zagotavlja javni prevoz, razen javnega linijskega prevoza v mestnem prometu in posebnega linijskega prevoza, kot javna dobrina, z gospodarsko javno službo. Člen omogoča sklenitev pogodb o izvajanju gospodarske javne službe s prevozniki v okviru več možnosti: po postopku podelitve koncesij (neto model financiranja) ali v okviru postopka ustanovitve javno-zasebnega partnerstva (bruto model financiranja), kot tudi po postopkih, ki jih določa Uredba 1370/2007/ES (izvajanje javne službe s strani javnega organa ali preko sklenitve pogodbe brez izvedbe predhodnega, za konkurenco odprtega razpisnega postopka).

Upravljavec javnega potniškega prometa je pristojen za pripravo, izvedbo postopka oddaje storitev, sklenitev pogodb z izbranim izvajalcem ter opravljanje nadzora nad izvajanjem pogodb za izvajanje gospodarske javne službe, v času trajanja pogodb pa usklajuje daljinar in vozne rede z dejanskimi potrebami po prevozih.

Poleg tega določbe tega člena omogočajo, da se javna služba izvaja tudi do prestopne točke v sosednji regiji. S takšno rešitvijo se omogoča večja mobilnost potnikov zaradi izobraževanja, dela ali zaradi drugih razlogov in zagotavlja čezmejni lokalni in regionalni prevoz potnikov. Uvaja se podobna rešitev, ki že velja v čezmejnem regionalnem železniškem prevozu potnikov.

K 24. členu:

Ta člen ureja obveznost zagotavljanja podatkov za ugotavljanje obsega posamezne vrste prevoza potnikov in upravičenosti dodelitve finančnih nadomestil za opravljanje gospodarske javne službe. Podatki se podrobneje določijo v pravilniku, predvsem podatki o številu prepeljanih potnikov, prodanih vozovnic na posamezni liniji, podatki o stroških na prevoženem kilometru na tej liniji in podobno. Podatke morajo posredovati prevozniki, ki izvajajo prevoze v okviru opravljanja gospodarske javne službe.

K 25. členu:

S tem členom je določeno, da mora upravljavec javnega potniškega prometa sprejeti akt, v katerem določi minimalne standarde kakovosti za storitve, ki se izvajajo v integriranem sistemu javnega potniškega prometa na območju Republike Slovenije ter kazalnike za spremljanje doseganja teh

standardov. Ta akt mora biti javno objavljen na spletnem mestu upravljavca javnega potniškega prometa in je obvezujoč za vse prevoznike.

K 26. členu:

S tem členom je določeno, da mora upravljavec javnega potniškega prometa spremljati in ocenjevati kakovost opravljenih storitev prevoznikov, ki opravljajo storitve medkrajevnega javnega linijskega prevoza potnikov v cestnem prometu, železniškega potniškega prometa in drugih prevoznikov v sistemu enotne vozovnice na območju Republike Slovenije. Dodatno je nanj prenesena obveznost izdelave letnih poročil, ki morajo biti javno objavljena.

K 27. členu:

Ta člen ureja sistem nagrajevanja, ki ga za gospodarske javne službe vzpostavi in izvaja upravljavec javnega potniškega prometa, in sicer gre za sistem bonusov in malusov. Podrobnosti sistema določi upravljavec javnega potniškega prometa v obliki akta, ki ga javno objavi na svoji spletni strani.

K 28. členu:

Ta člen določa, da upravljavec javnega potniškega prometa vzpostavi in upravlja sistem sledenja vozil v cestnem medkrajevnem linijskem prometu, celovitost in pravočasnost opravljanja dejavnosti železniškega prevoza potnikov pa se izvaja na osnovi podatkov o realiziranem voznem redu, ki jih posreduje upravljavec javne železniške infrastrukture.

K 29. in 30. členu:

Ta člen določa, da ima upravljavec javnega potniškega prometa obveznost financirati storitve medkrajevnega linijskega prevoza.

Financiranje mestnega linijskega prevoza potnikov se zagotavlja s prodajo prevoznih storitev in iz proračuna občine. Če se posamezna občina tako odloči, in na podlagi ustreznega plačila, lahko upravljavec javnega potniškega prometa prevzame tudi obveznost financiranja storitev gospodarske javne službe, ki so v pristojnosti občine. Pred prevzemom obveznosti financiranja morata občina in upravljavec javnega potniškega prometa skleniti pogodbo, v kateri je določen obseg financiranja in ustrezno plačilo.

Pogodba o opravljanju gospodarske javne službe iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona kot temeljna pravna podlaga določa način in roke za financiranje. Nadzor nad izvajanjem financiranja izvaja ministrstvo.

K 31. členu:

Ta člen določa način integracije virov financiranja s strani upravljavca javnega potniškega prometa. Trenutna ureditev je nepregledna in zmanjšuje možnost nadzora nad viri in porazdelitvijo sredstev financiranja. Zakon tako določa, da vsa sredstva financiranja iz tega člena zbira upravljavec javnega potniškega prometa na enotnem ločenem računu, ki je namenjen zgolj za poravnavo nadomestila stroškov in spodbud, ter za nadomestila izpada prihodkov do katerih so na podlagi sklenjenih pogodb o opravljanju gospodarske javne službe upravičeni prevozniki. Poleg tega je upravljavec javnega potniškega prometa edini pristojen za sklepanje pogodb z vsemi sofinancerji.

K 32. členu:

Ta člen določa obveznost upravljavca javnega potniškega prometa, da za vsako leto oblikuje načrt pričakovanih virov financiranja gospodarske javne službe iz državne pristojnosti. Načrt bo služil zlasti kot osnova za zagotavljanje sredstev iz državnega proračuna za namene financiranja gospodarskih javnih služb javnega potniškega prometa.

K 33. členu:

Ta člen določa način delitve prihodkov od prodaje enotne vozovnice. Vse prihodke, ki so nastali iz naslova nakupa enotnih vozovnic iz 42. člena tega zakona, mora upravljavec javnega potniškega prometa zbirati na samostojnem računu. Na takšen način se zagotovi transparentnost poslovanja in nadzor nad prejetimi sredstvi. Prejete prihodke nato upravljavec javnega potniškega prometa ustrezno razporedi med: upravljavca javnega potniškega prometa, prodajalce enotne vozovnice, prevoznike ter druge udeležence integriranega sistema javnega potniškega prometa.

K 34. členu:

Ta člen natančneje določa, za katere namene se sredstva, pridobljena s prodajo enotne vozovnice, razdelijo. Gre za namene, kot so navedeni v prvem odstavku 83. člena Uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, o koncesiji te javne službe in o ureditvi sistema enotne vozovnice (Uradni list RS, št. 29/19 in 79/21), in sicer gre za:

- kritje stroškov provizije za prodajo enotne vozovnice na podlagi dejanskih stroškov prodajne provizije;
- kritje stroškov storitve izdaje in poravnave upravljavca javnega potniškega prometa v višini dejanskih stroškov, vendar ne več kot pet odstotkov sredstev, pridobljenih s prodajo enotne vozovnice;
- kritje stroškov in financiranje razvoja sistemov javnih služb, povezanih z mobilnostjo, in enotne vozovnice;
- povračilo dejanskih stroškov za reševanje reklamacij, vendar ne več kot pet odstotkov prodajne cene vozovnice s subvencijo brez davka na dodano vrednost.

K 35. členu:

Ta člen ureja vzpostavitev in zagotovitev delovanja poročevalskega sistema za nadzor nad sredstvi, pridobljenimi s prodajo enotne vozovnice. Namen obveznosti poročanja je zagotovitev preglednosti razpolaganja s prejetimi viri financiranja in prihodki od prodaje enotne vozovnice, finančnimi prilivi in odlivi (na primer v primeru reklamacij) ter na pregleden način prikazovati opravljena plačila. Tretji odstavek našteva, kateri podatki se morajo poročati. O upravljanju s temi sredstvi mora ministrstvu upravljavec javnega potniškega prometa poročati vsako četrtletje. Upravljavec javnega potniškega prometa s pravilnikom natančneje določi tudi podrobnosti poročevalskega sistema.

K 36. členu:

Ta člen določa, da so del nacionalnega integriranega javnega potniškega prometa prevoz potnikov v:

- cestnem medkrajevnem linijskem prometu,
- mestnem linijskem prometu in
- železniški javni potniški promet.

K 37. členu:

Ta člen določa pristojnosti upravljavca javnega potniškega prometa.

K 38. členu:

Ta člen določa, da je upravljavec javnega potniškega prometa zadolžen za vzpostavitev, vzdrževanje in redno posodabljanje enotne spletne platforme za potnike. Spletna platforma potnikom omogoča učinkovito načrtovanje poti, dostop do prometnih informacij integriranega javnega potniškega prometa v notranjem prometu, cenikov vozovnic, voznih redov v mednarodnem prometu, ki se dejansko izvajajo in možnostih mikromobilnosti. Upravljavec javnega potniškega prometa ima dolžnost rednega posodabljanja spletne platforme.

K 39. členu:

Ta člen določa, da morajo imeti upravljavec javnega potniškega prometa, prevozniki ter pogodbeni izvajalci s povezanimi informacijskimi sistemi z informacijskim sistemom upravljavca vzpostavljen sistem informacijske varnosti v skladu z ISO standardom 27001 ter opravljeno oceno učinkov v zvezi z varstvom

osebnih podatkov (DPIA). Upravljavec javnega potniškega prometa tudi zagotavlja informacijsko podporo za prevoznike, ki se s svojimi sistemi vozovnice vključujejo v sistem enotne vozovnice in z upravljavcem javnega potniškega prometa delijo operativne podatke za izvajanje prevozov in sistema vozovnic. Dodatno je določeno, da upravljavec javnega potniškega prometa vodi evidence in registre integriranih storitev javnega potniškega prometa.

K 40. členu:

Ta člen določa, da strokovni nadzor nad izvajalci storitev v sistemu integriranega javnega potniškega prometa glede namenske, gospodarne in učinkovite rabe javnih sredstev ter pogodbenih obveznosti opravlja upravljavec javnega potniškega prometa.

K 41. členu:

Ta člen določa, da upravljavec javnega potniškega prometa upravlja sistem enotne vozovnice. S sistemom enotne vozovnice se zagotavlja integracija prevoznih storitev na območju Republike Slovenije. Uvedba sistema enotne vozovnice omogoča večjo dostopnost javnega potniškega prometa, ki je zaradi uvedbe enotnih vozovnic in novih hitrih avtobusnih linij med večjimi slovenskimi kraji in Ljubljano veliko bolj učinkovit. Z enotno vozovnico lahko potniki na določeni relaciji potujejo večkrat dnevno z vsemi vrstami in izvajalci javnega prevoza. Potniki lahko vse vrste enotne vozovnice uporabijo na vseh vrstah javnega prevoza in pri vseh prevoznikih, ki vozijo na relaciji, za katero je enotna vozovnica kupljena.

K 42. členu:

Ta člen določa, da se enotna vozovnica izda v imenu in za račun upravljavca javnega potniškega prometa.

K 43. členu:

Ta člen v prvem odstavku določa, kdo vse so obvezni udeleženci sistema enotne vozovnice. Poleg obveznih udeležencev se lahko v sistem enotne vozovnice skladno z drugim odstavkom tega člena vključijo tudi druge oblike povezanih mobilnosti, in sicer s sklenitvijo pogodbe o vključitvi v sistem enotne vozovnice, ki jo sklenejo z upravljavcem javnega potniškega prometa. Člen dodatno določa, da uporabo in financiranje uporabe enotne vozovnice za mestni promet na vozilih ali voznih sredstvih medkrajevnega linijskega prometa na območju veljavnosti mestne vozovnice upravljavec javnega potniškega prometa uredi s prevozniki v pogodbi ali aneksom k pogodbi o izvajanju gospodarske javne službe v javnem potniškem prometu.

K 44. členu:

Ta člen ureja standard integriranega potniškega prometa, katerega priprava, sprejem in nadgrajevanje je v rokah upravljavca javnega potniškega prometa.

K 45. členu:

S tem členom je določeno, da enotno tarifo za oblikovanje cene enotne vozovnice sprejema upravljavec javnega potniškega prometa v soglasju z ministrstvom. Ministrstvo je pristojno za določitev tarife ter pogojev za pridobitev in uporabo subvencioniranih vozovnic.

K členom od 46. do 49.:

Ti členi določajo evidence in registre, ki jih vodi upravljavec javnega potniškega prometa, ter podatke, ki so v teh evidencah vsebovani. Določena sta tudi način pridobivanja podatkov, vsebovanih v evidencah in registrih, ki jih vodi upravljavec javnega potniškega prometa, ter javnost podatkov iz določenih evidenc.

K 50. členu:

Ta člen ureja obliko družbe za upravljanje javnega potniškega prometa, ki mora biti organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo. Kljub dejstvu, da bo organizirana v vnaprej določeni pravnoorganizacijski obliki, bo poslovala kot upravljavec javnega potniškega prometa in bo v največji

meri delovala kot proračunski uporabnik, torej kot servis za upravljanje. Podrobnosti njenega poslovanja se bodo uredile v ustreznem ustanovitvenem aktu.

K 51. členu:

Iz 51. člena izhajajo vse naloge in pristojnosti družbe za upravljanje javnega potniškega prometa. Gre za dejavnosti, ki se opravljajo v splošnem interesu. Seznam pristojnosti ni zaključen, povzema pa temeljne pristojnosti, ki jih družbi daje predmetni zakon. Kot najpomembnejšo pristojnost gre izpostaviti predvsem sklepanje pogodb za izvajanje gospodarske javne službe na podlagi tega zakona s posameznimi prevozniki. Družba za upravljanje javnega potniškega prometa bo to in vse ostale naloge in pristojnosti opravljala v imenu in za račun Republike Slovenije, v povezavi s tem pa bo sklenila tudi posebno pogodbo, v okviru katere bodo urejene medsebojne pravice in obveznosti. V imenu in za račun Republike Slovenije bo takšno pogodbo lahko sklenila Vlada ali pa pristojno ministrstvo, pogodba pa se bo sklepala za nedoločen čas. Predlog še določa, da družba ne sme ustanoviti druge družbe ali pravne osebe. Gre za družbo, ki je namenjena izvajanju nalog s področja upravljanja javnega potniškega prometa, zato možnost, da ustanavlja druge družbe v tem pogledu ni smotrna.

K 52. členu:

S 52. členom se določa, da je edini ustanovitelj družbe za upravljanje javnega potniškega prometa država. S tem se izključuje možnost, da se v lastniško strukturo vključijo tudi druge osebe. Drugi odstavek tega člena omogoča, da država svoj lastniški delež tudi deli in prenese, vendar mora pri tem ohraniti vsaj 50-odstotni lastniški delež. Obstaja torej možnost vstopa drugih oseb v vlogi družbenika, vendar morajo takšne osebe izpolnjevati pogoj, da financirajo delovanje družbe za upravljanje javnega potniškega prometa.

K 53. členu:

Naložbe, ki so v lasti Republike Slovenije sicer skladno z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) upravlja Slovenski državni holding. Ob upoštevanju dejstva, da družba za upravljanje javnega potniškega prometa ne bo imela zgolj statusa gospodarske družbe v lasti države, temveč ji bodo skladno s 51. členom tega zakona poverjene posebne naloge, je potrebno zagotoviti, da z deležem države upravlja Vlada. Edina pristojnost, ki se prepušča neposredno pristojnemu ministrstvu je spremljanje kapitalne naložbe države.

K 54. členu:

Ta člen kratko ureja organe družbe, pri čemer določa vse običajne organe po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21) po tako imenovanem dvotirnem načinu upravljanja družb. V tretjem odstavku ta člen zavezuje upravo družbe k pravilom integritete, ki se uporabljajo za poklicne funkcionarje.

K 55. členu:

Družba za upravljanje javnega potniškega prometa mora zagotavljati ločeno računovodstvo za dejavnosti upravljanja javnega potniškega prometa in druge dejavnosti, ki jih opravlja.

K 56. členu:

Financiranje družbe za upravljanje javnega potniškega prometa se zagotavlja s sredstvi iz državnega proračuna, sredstvi, ki jih družba prejme iz naslova upravljanja in drugimi viri, ki jih prejme družba za upravljanje javnega potniškega prometa iz naslova opravljanja svoje dejavnosti. Drugi viri upravljavca so lahko provizije za izvajanje delitve prihodkov od uporabe enotne vozovnice, provizije od spletne prodaje vozovnic, plačilo za izvajanje storitev upravljanja na podlagi pogodb, sklenjenih z občinami, sredstva iz oglaševanja, ipd. Proračunska sredstva zagotavlja pristojno ministrstvo v okviru državnega proračuna.

Ta člen ureja tudi postopek sprejemanja aktov s strani družbe za upravljanje javnega potniškega

prometa. Njeni akti morajo biti javno objavljeni in stopijo v veljavo v roku 8 dni od objave oziroma v roku, ki je opredeljen v takšnem aktu.

K 57. členu:

S tem členom so določene pristojnosti ministrstva ali organa v njegovi sestavi, ki z novo ureditvijo ne prehajajo na upravljavca javnega potniškega prometa.

K členom od 58. do 63.:

Ti členi urejajo področje nadzora nad izvajanjem tega zakona. Kot pristojna organa so določeni inšpektorat, ki je pristojen za področje prometa in organi nadzora železniškega prometa.

K členom od 64. do 68.

Ti členi urejajo kazenske določbe, ki so prenesene iz ZPCP-2 in ZZelP v delu, ki je relevanten za javni potniški promet, vendar se ureja s tem zakonom.

K 69. členu:

Ta člen omogoča upravljavcu javnega potniškega prometa prevzem izpolnjevanja obveznosti iz pogodbenih razmerij za opravljanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa, ki so bile pred tem v pristojnosti države.

K 70. členu:

S tem členom se v celoti ohranjajo v veljavi določbe Pogodbe o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu za obdobje 2017 do 2031 ter druge obstoječe pogodbe za opravljanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa, ki veljajo do njihovega izteka.

K 71. členu:

V skladu s četrtem odstavkom 13. člena ZZelP je Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo pristojna za izvajanje nadzora nad izvajanjem Pogodbe o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu za obdobje 2017 do 2031. Z uveljavitvijo tega zakona se ta pristojnost prenese na upravljavca javnega potniškega prometa.

K 72. členu:

S tem členom je določeno obdobje, v katerem morajo upravljavec javnega potniškega prometa, prevozniki ter pogodbeni izvajalci s povezanimi informacijskimi sistemi z informacijskim sistemom upravljavca vzpostaviti sistem informacijske varnosti, ki je skladen z ISO standardom 27001 in opraviti oceno učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA).

K 73. členu:

Ta člen ureja ustanovitev družbe za upravljanje javnega potniškega prometa. Vlada Republike Slovenije v roku [•] mesecev ustanovi družbo s sprejetjem statuta oziroma akta o ustanovitvi družbe.

K 74. členu:

Ta člen ureja dodatno začasno pristojnost ministrstva. Dokler družba za upravljanje javnega potniškega prometa ne bo ustanovljena, bo njene pristojnosti in naloge iz 51. člena opravljalo ministrstvo.

K členom od 75. do 79.:

Ti členi urejajo rok, v katerem morajo biti izdani podzakonski predpisi, smernice, standardi, pravilniki in drugi operativni akti, ki jih ta zakon predpisuje. Poleg tega ti členi določajo, katere določbe posameznih zakonov in podzakonskih aktov prenehajo veljati z dnem uveljavitve tega zakona, kdaj se ta zakon uveljavi in kdaj se začnejo posamezne določbe uporabljati.

